

debreceni független Újság

politikai napilap

Leleplezték, hogy árulta el a független kisgazdapárt a választójogot

Himnusszal, lelkesedéssel fogadták a városi közgyűlésen megjelent Vásáry Istvánt

A közgyűlés 56 szóval tudomásulvette a belügyminiszteri leíratot — Csak a közgyűlés egy töredéke szavazott — Az ellenzék csak titkos szavazás esetén volt hajlandó szavazásra bocsátani a garanciális panaszt javasoló indítványát — Állandó zajban, a két párt viharos csatája közben folyt le a közgyűlés

Báró Vay főispán rendkívül erélyes hangú megnyitót mondott

Lezajlott tehát a városi közgyűlés, amely hívatva volt dönteni abban a kérdésben, hogy elfogadjá-e Debrecen a belügyminiszteri leíratát, amelyben felfüggesztette dr. Vásáry István polgármestert és fegyelmi alá helyezte csaknem az egész városi tisztikart. A közgyűlés lezajlott, de választ a nagy kérdésre nem adott. Az a javaslat, amelyet nyílt szavazás útján elfogadott 56 ember, nem a város véleménye, mégcsak nem is a közgyűlésé. Egy debreceni közgyűlésen, amely csak a tagok negyedének véleményét bizonyította be, míg a természet zsúfolásig megtöltött bizottsági tagok tömege nem szavazott, kaphatott taktikai előnyt az egyik párt. De az ilyen győzelem pirrhusi s mindennél inkább bizonyítja annak a szükségét, hogy a Vásáry-ügyet likvidálni kell, azt a vizsgálatot gyorsan

és igazságosan le kell folytatni, mert különben még az 56 szó is kevesebbre találna olvadni.

Az a lelkesedés, amely Vásáry polgármester belépésekor felharsant, intő jel a taktikai győztes számára is.

Az a zaj és vihar, amely ezen a közgyűlésen uralkodott, nem kedvező jelenség Debrecenben, amelynek inkább sajátos a csendes munka. De hol van ekkora vihar s szenvedélyek ilyen összecsapása mellett a csendes munka lehetősége? Vásáry polgármester kiválása az alkotó munkából nagy vesztesége a városnak, de még nagyobb veszteség, hogy a munka lehetőségét is elveszítettük vele.

Ezek a keddi közgyűlési nap tanulságai.

Steinfeld István megnyugvással akarja tudomásul véteni a miniszteri leíratot, a főispán ellenzi ezt és tárgyalagosságot kér

A felfüggesztést és fegyelmiket elrendelő miniszteri leíratok — bármily csendes testület is az egészen egységespárti közgyűlés — mint a kis gyűlés ülésén megmutatkoztak viharokéltó lehetőségei. Az érdekes, hogy a polgármester és a városi igazgatás ellen itt Steinfeld István kelt ki és báró Vay László főispán volt az, aki a közgyűlést a tárgyalagosság kötelességére figyelmeztette s elejét vette annak, hogy a közgyűlés már eleve állástfoglaló határozatot hozzon.

Dél előtt 11 órakor ült össze a közgyűlés, amelynek dr. Csóka László tb. tanácsnok terjesztette elő a miniszteri le-

íratot.

A jog- és pénzügyi bizottság javaslata az volt, hogy a közgyűlés, illetve a közgyűlés vegye tudomásul a leíratot, valamint a főispán amaz intézkedését, hogy a felfüggesztett polgármester helyettesével

a h. polgármestert bizta meg

és más helyettesítés iránti intézkedésnek szükségét nem látja, mivel a h. polgármester éppen a polgármester helyettesítésére törvényesen megválasztott közeg. Javasolta a jog- és pénzügyi bizottság: figyelmeztesse a közgyűlést Rimanóczy

Béla világítási vállalati igazgatót, dr. Joó István tb. tanácsnokot, Nagy Sándor h. főszámvevőt, Balla Bertalan adóügyi tanácsnokot, hogy

a jövőben kötelességüknek a legszigorubbban tegyenek eleget,

mert egyébként a belügyminiszter a legszigorubb eszközökkel fog élni Egyben útasítsa a közgyűlés a polgármestert, hogy a vízműveknél esetleg okozott kár bekövetkezése esetén a kár megtérítése iránt felelős tényezővel szemben a szükséges intézkedéseket tegye meg. Az előadó javasolta, hogy a közgyűlés a jog- és pénzügyi bizottság javaslatát tegye magáévá és ajánlja elfogadásra a közgyűlésnek is.

Steinfeld István magáévá teszi az előadói javaslatot, amelyhez azonban pótlást ajánl. Három hó óta, amióta a vizsgálat tartott, a vizsgálat egész tartama alatt

olyan vádak hangzottak el, hogy ez az eljárás felesleges, ez személyi hajsza

és a vizsgálatot politikai célok kiélézésére akarták kihasználni. Amikor a belügyminiszteri leírat leérkezett minden elfogu-

latlan ember megállapíthatta, hogy itt tényeket kidöntő vizsgálat folyt. Az a meggyőződése, hogy a város társadalmának széles rétegeiben keltett megnyugvást, ha rendelet és ezért azt

javasolta, nemcsak egyszerűen vegyék tudomásul, hanem a közgyűlés mondja ki, hogy azt megnyugvással veszi tudomásul.

Báró Vay László főispán kijelentette, hogy

tulmennének a tárgyalagosság határára, ha kommentárt fűznének a leíratához.

Ez a belügyminiszteri leírat megállapításokat tartalmaz a megejtett vizsgálat alapján, amelyek anyaga lesznek egy fegyelmi eljárásnak, hogy a fegyelmi hatóságok ítélete döntsön a felelősség kérdésében. Nemcsak, hogy

ne fűzzünk ilyen megjegyzést a leíratához, hanem azt minden pótlás nélkül vegyük tudomásul, mert akkor maradunk a szükséges tárgyalagosság alapján.

A közgyűlés helyeslően fogadta a főispán szavait és egyhanguan az előadói javaslatot fogadta el.

Vay főispán viharos közbeszólásoktól kísérvé jelentette ki, hogy közérdeket képvisel és semmiféle hatalomtól nem riad meg

Délután pontban 4 órakor, amikor a közgyűlés ki volt tűzve, már zsúfolásig telten állott a közgyűlési terem. A közgyűlés minden mozdítható. Debrecenben tartózkodó tagja ott szorongott a széksorokban, zsúfolt volt az újság-

írók két asztala és jegyet hiába kértek tolongtak a karzati feljáró előtt. A máris izzó hangulatban és a hőségűl izzó levegőben vonult be a terembe báró Vay László főispán. Az igazgatót beszélgetésekbe merült többség csak

akkor vette észre megjelenését, mikor elhaladt az ellenzéki széksorok előtt s Gábor Jenő dr. harsányan kiáltotta az egységespárt felé:
— Most tapsoljanak.
Általános derültség közben lelkes

Az adózók terhére hivatkozik a főispán

A Nemzeti Hírszolgálat után báró Vay László nyitotta meg a közgyűlést, elparentálva Medgyaszay Miklós és Poroszlay László bizottsági tagokat, akiknek helyére Öry Mihályt és Nagy Imrét hívták be.

Néhány szóval foglalkoznom kell most — folytatta a főispán — a városi vagyonek vizsgálata kapcsoltos jelenségeivel. A városi vagyonek vizsgálata — amelyet az ország minden városánál fogantatosítani szokott a belügyminiszter...

Zöld Aladár, dr. Gábor Jenő, Hegyemegi Kiss Pál, dr. Fényes Jenő: Miért nem vizsgálta a népjólétit?

Báró Vay László: ... — itt az tette szükségessé, hogy a vígalmi és fogyasztási adó körül súlyos visszaéléseket fedeztek fel, melyek bírósági eljárás tárgyát képezték s hogy előfordult egy polgármesteri felterjesztés, mely nem volt helytálló a polgármester testvéreinek bérletügyében. Ugyanebben a kérdésben több feljelentés is futott be a felügyeleti hatóságokhoz s állandó gyanúsítások hangzottak a polgárság köréből. Így

szükség volt a vizsgálatra a városi tisztikar reputációja érdekében is...

Tombolva tiltakozott itt dr. Fényes Jenő, Hegyemegi Kiss Pál, dr. Gábor Jenő és Zöld Aladár s a főispánnak ettől fogva csaknem minden mondatát félbeszakították.

Báró Vay László: A város súlyos közterheket viselő közösségének közérdeke, hogy

tudja, miként gazdálkodnak azok, akikre reábizta 160 millió forintot,

de a tisztviselőknek is érdeke, hogy a vádak alól tisztáztassanak.

A legtisztább közérdeket szolgálták a belügyminisztérium intézkedései is. És mégis a vizsgálatot úgy iparkodtak a közvélemény elé állítani egyes törekvések, mintha egy politikai hajszát, embervadászatot rendeznének itt, mintha a miniszteri vizsgálat által megállapított tények közismertek lettek volna itt s azokkal a város közönsége

taps zendült fel persze, de alighogy elült, ismét visszaállította a hangulatot H. Kiss Pál közbeszólása:

— Nem történt semmi! Meggyilkoltak egy polgármestert.

egyértett volna. Lehet, hogy vannak olyan szűkebbkörű érdekek, amelyek védelmére ez a felfogás mint egyedüli alkalmas, olyan ellenzéki célkitűzések, amelyeket az adózó polgárság rovására is érvényesíteni akarnak ebben az ügyben. (Viharos tiltakozás.) De az nem lehet, hogy Debrecen ezeket a magának vallja s nem lehet, hogy amíg én itt a magas kormány és a kormányzó úr bizalmából állok, el hagyjam magam téríteni attól az úttól, amelynek követezésére a törvényhatóság előtt esküvel megerősített ígéretet tettem. Főispáni székfoglalóban előre megjelöltem azokat az elveket, amelyeket követni fogok. Akkor pártkülönbőség nélkül helyeselte a törvényhatóság, hogy

mindent el fogok követni a súlyosan megterhelt adófizetők felesleges terhektől való mentesítésére s arra, hogy a közéleti tisztesség mindig érvényesüljön.

— Ma, amikor a közérdek fokozott terheket ró az állampolgárokra, amikor a teljesítőképesség legszűkebb határáig el kell mennünk, fokozottan ügyelnem kell arra, hogy a közbizony érdekében ne szenvedjen sérelmet.

— Debrecen joggal állíthatja fel e követelést azokkal szemben is, akiknek kötelessége teszi a törvény a közbizony felügyeletét. Erről a helyről hívom fel a város közönségének figyelmét, hogy szállítsák le azoknak a törekvéseknek értékét, melyek

a vizsgálat ügyét személyi hátsza területére akarják irányítani, hogy a város vagyonek kezelésében tisztesség és a város közönségének körében teljes harmónia uralkodjék. És kötelességem teljesítése dolgában semmiféle hatalomtól nem fogok megriadni.

(Hatalmas taps az egységespárton, élénk tiltakozás az ellenzéken.)

Dr. Csóka László tb. tanácsnok terjesztette elő ezután a kisgyűlésnek cikkünk elején ismertett javaslatait, amelyekhez elsőnek dr. Baltázár Dezső püspök szólott hozzá.

„Akinek tiszta kezére, nagy tehetségére, Debrecen iránti hűségére esküszünk” — mondja Baltázár püspök

Meleg taps és éljenzés fogadta Baltázár Dezső püspököt, amikor szólásra emelkedett. A tetszészaj múltán néma csend támadt a tülzsűfolt teremben és a közgyűlés tagjai kivétel nélkül feszült figyelemmel fordultak a püspök felé, akinek hangjáról a beszéd elején mintha fátyolt terített volna az elfogódottság.

— Mélyen tisztelt közgyűlés! Sokkal többet tartok a belügyminiszter úr jogi készsége és emelkedett felfogása felől, sem mint rá tudnám magamra erőszakolni annak elhívését, hogy az előbb felolvasott rendelet közvetlenül ötle származik. A jogi ismeretek letelemeinek birtokában is megállapíthatom, hogy jogi képtelenség az, amikor egy felettes hatóság tényeket állapít meg és a ténymegállapítások után fegyelmi eljárást indít, vizsgálatot tesz folyamatba.

elébe vágva az általa megbízott alsóbbfokú fegyelmi hatóság vizsgálatának és ítéletének.

Debrecenben, vagy Budapesten öntött formát a leírat?

— A becsület nagyon drága kincs. Akik valamennyire ismerjük magunkat a becsületes emberek fényes kategóriájába tartozónak tudjuk, hogy mennyire

Egy emelkedett erkölcsi felfogás nem sülyedhet olyan alacsonyra, hogy alap nélkül, pusztán feltételek alapján

durva módon gázoljon át egy becsületes polgár becsületén

(Nagy taps és helyeslés az ellenzéken), mint ahogy az előbb felolvasott belügyminiszteri rendelet következő pontjából kikialt: „...további működésével a városnak helyrehozhatatlan kárt okozna, másrészt, mert a fegyelmi vizsgálatnak minden befolyásolástól való mentességét csak így tudom biztosítani.” A belügyminiszteri leíratnak ez a része — folytatta beszédét a püspök — a meggyanúsításnak minden kritériumát kimeríti ez a mondat, mely Vásáry István ellen irányul, akinek tiszta kezére, nagy tehetségére és Debrecen iránti hűségére

esküszünk, legalább is annyira, mint bármelyik felettes hatóságára.

(Élénk helyeslés az ellenzéken.)

féltjük becsületünket, mint egy szentélyt és mennyire meg tudjuk becsülni azt másokban is. Másokban csak az nem tudja megbecsülni kibe magának a...

jogi ismeretekben és az erkölcsi felfogásban nagyon rossz összetételű elemeknek a munkája ez a miniszteri leírat, amely nem Budapesten, nem a belügyminisztériumban készült, hanem itt nyerte meg, Debrecenben a maga formáját.

Báró Vay László főispán: Mély tisztelettel kérem a nagyméltóságú püspök urat, hogy személyi vonatkozásokat ne vegyítsen a beszédbe.

A főispánnak ezekre a szavaira az ellenzéki padosorokban percekig tartó tomboló zaj támadt:

— Tökéletesen igaza van a püspöknek! Csak az igazat mondtam!

A harsogó lármá elűlte után Baltázár püspök így folytatta beszédét:

Debrecen püspökének történelmi kötelessége

— A belügyminiszteri leírat nagy szomorúságot okozott lelkeimnek, amely egy cseppet sem kívánkozott ilyenfajta szereplésre, melyre történelmi kötelességem vállalkozni. Az én lelkeim előtt úgy tűnik fel a belügyminiszteri leírat, mint egy gyászjelentés Debrecen békeességének és Debrecen hírnevének a halála felől.

Itt békeesség volt

azok után a lángkicsapások után, melyek a forradalmak és az utánuk következő megrázó eseményeknek voltak a következményei. Nagy ellentéteket küzdöttünk le annak idején egyrészt magunkban, másrészt egymás között és közösen meggyőződünk arról, hogy

a békeesség ápolásában rejlik a termékenyítő és békítő erő.

Ez a békeesség most, nagy fájdalomunkra, meg van zavarva és a város életének csendes tavát a fenekétől a tetejéig magas hullámok háborgatják. Debrecen város hírneve a polgárságának tehetségében és mindenkorai becsületességében rejlik. Debrecen hírnevét az a lélek biztositotta az egész világ előtt, amely ebben a városban négyszáz éven át uralkodott. Nem nevezhetjük ezt csak kálvinista léleknek, mert a kálvinizmus csupán speciális színezetet adott neki. Ez a nagy lélek nemes polgári és nemzeti vonásokból van összetéve. Össze van téve a puritánosság, az egyszerűség, a szorgalom, a becsület, a minden haladás iránti fogékonyság, minden rendezettség és minden elvonulás elleni határozott állásfoglalás, a tudományok iránti lelkesedés, a felekezeti béke és a társadalmi szeretet vonalaiból. Másfép

nem is lehetett volna ez a város

A pártpolitikát teszem felelőssé

— Debrecen békeességének felfordításáért — mondta ezután Baltázár püspök — a pártpolitikát teszem felelőssé, a kormánypártnak azt a tendenciáját, amely betört a közgyűlésbe és minket, akik együtt szeretnénk a város felvirágoztatásáért dolgozni, széjjelválaszt, elkülönít és ellenséges táborba állít. És hogy

ha van Vásáry Istvánnak valami hibája, hibájának azt tartom, hogy ezt a kormánypárti szervezkedést nemcsak hogy eltúrta, hanem nagy súlyával erősítette is.

A hatalom nagyon könnyen elbánik mindenkivel, aszerint a fokozat szerint, hogy mennyire tudja magát emancipálni a közérköcs köteleim alól. A hatalomnak minden eszköz rendelkezésre áll és ha egyáltalán indokol és ügyetlenül indokol, hát nem tudjuk kérdőre vonni.

Nem demagógia

— E közgyűlés legelején azt hallottuk, hogy demagógia az, amivel a belügyminiszter rendelkezését kezeljük. Ki kell jelentenem, hogy nem demagógia hozta létre a Városi Szövetséget pártpolitikai okokból, sőt ellenkezőleg, ezzel az alakulással akarjuk kiküszöbölni sorainkból a pártpolitikai ellentéteket, hogy

— Szívbetegeknek és érzelmeszedésben szenvedőknek reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti.

— Mély tisztelettel megköszönöm a főispán úr figyelmességét, de megjegyzem, hogy ennek értelmében igyekeztem beszédem eddigi részét tartani. Én személyeket nem említettem és sajnálom, ha bárki is magát találva érezne.

olyan nagygyá, mint amilyen nagy.

Minden nagyobb városnak megvan a maga lelki jelentősége. Én például, a nyakas kálvinista, a legmélyebb tisztelettel hajlok meg az előtt a történelmi misszió előtt, melyet Eger, Pécs, Győr, Veszprém, Esztergom, Pannonhalma és a többi római katolikus gócpontok teljesítették a magyar nemzeti kultúra szolgálatában és minden nagy általános, emberi és hazafiúi eszménynek az istápolására. Azt kérdezem, hogy vajjon azért a lélekért és vajjon azért az értékekért, amelyeket eddig ez a lélek létrehozott ott, vajjon nem-e az ottani egyházfők a felelősek? Ezekért nem az állam tisztviselői a felelősek, hanem mi, a lelkek pástorai, akiket a történelem minden hibáért töviskoszorúval illet, eredményeinkért pedig a babér zöld ágával. Ne vegyék hát tőlem zokon, hogy Debrecen történelmének ezen a szomorú fordulán alázatos tisztelettel és szeretettel felemelem a szavamat. Ez a hírnév mind a polgárságban reprezentálódott. Akik ezt a lelket Debrecenben nem becsülik, hát lehet, hogy azok

titkolt örömmel nézik, amikor ennek a városnak első polgára a meggyanúsításnak és az országos meghurcoltatásnak a keresztüztében áll.

Bár, akik most örvendeznek az itt folyó dolgokon, elfelejthetik ugyan a „ma nekem, holnap neked” igazságát, de figyelniükbe idézem, hogy annak idején Danton mit mondott a vérpádon:

„Robespierre, követni fogsz e helyen!”

Háztartási alkalmazottat?

keres?

A leggyorsabban a Független Ujság apróhirdetése útján találja meg.

Hirdetmény.

Üzletünket modern üzleti elvek alapján
világvárosi nagyáruházzá szervezzük át.

LEGKÖZELEBBI PROGRAMMUNK:

1.

Szeptember hó 1-től

ÚJ OSZTÁLYT

nyitunk, hol

női ruhák, női felöltők,
női télikabátok, bundák

valamint leánykaruhák és kabátok
árusítását kezdjük meg.

Férfiruha osztályunkon

továbbra is a legteljesebb választékban árusítunk
férfi- és siruhákat, felöltőket, átmeneti és télikabátokat,
bőr kabátok, városi és lengyelbundákat.

2.

Minden osztályunkon szeptember 1-től

szigorúan szabott árakon
árusítunk.

Saját érdekünkben is és Vevőink érdekében
szakítunk a kellemetlen és
idegölő alkurendszerrel.

Ezentúl nem kell felesleges alkudozással órákat
eltölteni, bárki bizalommal vásárolhat áruházunk
minden osztályán, mert árainkat r e n d k i v ű l

mérsékelten állapítottuk meg

MAGYAR RUHAIPAR

NŐI FELÖLTŐK, NŐI- ÉS FÉRFIRUHÁK NAGYÁRUHÁZA

Debrecen, Bika-szálló épületében.

Debrecen, Bika-szálló épületében.

Nem veszem tudomásul, folytatom a küzdelmet

— A belügyminiszeri állás magasságának és tekintélyének, Debrecen város történelmi méltóságának, az üldözött ártatlanság szentségének és a saját magunk önértékének az érdekében köteles vagyok megtenni, hogy ezt a jogászilag tökéletlen, szerkezetileg idétlen és a kritikai felülgás tekintetében a próbát ki nem álló rendeletet ne vegyem tudomásul, hanem folytassam tovább a küzdelmet

azon értékek megmentése érdekében, amelyek a polgári és nemzeti erények annyi nimbuszával vették eddig Debrecen városát körül.

Mikor Baltazár Dezső beszédét befejezve helyére ült, a jobboldal dermedt csendben hallgatott, míg az ellenzék tomboló tapsal és éljenzéssel fordult a püspök felé.

„Vásáry Istvánt csak Vásáry István védheti meg“

Rugonfalvy Kiss István egyetemi tanár szólalt fel ezután és elmondta, hogy a leirat ügyéből egy klasszikus görög sorstragédia bontakozott ki, amely tragédia előtt mindnyájan fájdalommal állanak meg. Dr. Vásáry István, ez a szokottnál nagyobb egyéniség, aki kiérdemelte mindnyájunk elismerését, becsülését és szeretetét (Taps és éljenzés.), a belügyminiszeri vizsgálat adatai szerint

tragikus összeütközésbe sodródott, családi érzelmi és hivatalos kötelességei konfliktusába. Ilyen ügy a törvényhatóság védelmét nem igényelheti,

a kiváló Vásáry Istvánt a fegyelmi vizsgálat alatt csak Vásáry István védheti meg.

Mi csak abban bízhatunk, hogy ez a védelem sikerül s a fejleményeket nyugalomban kell várunk.

Ezt nem lehet menteni, ha a leirat állításai beigazolódnak

— Tragikus sors a Vásáry-családé is. A magyar mezőgazdaság tönkremenésének egyik következménye ez. Nem osztja azok véleményét, akik azt mondják, hogy a Vásáry-testvérek elegendő tőke nélkül s az akkori polgármester és a leendő polgármester, az ő testvérük jó-

indulatára spekulálva mentek be a bérletbe. Volt felszerelésük, szaktudásuk és hitelük — ez is tőke — s így nem lehet vállalkozásukat könnyelmű cselekedetnek tekinteni. De a mezőgazdaság a legnagyobb kockázat. A bérlet súlyos csapások között bajbajutott. De ily általa-

nos romlás alatt nem kerülhet

senki sem privilegizált helyzetbe, amely nemcsak a jómódúak, de a nincstelenek pénzéből is, a közjóvedelméből pótolja az elmaradt jövedelmeket.

A város anyagi viszonyai is súlyosak lettek, az adózó polgárság filléreit minél

Hegymegi Kiss: Vásáry csak egy rendszer-változás esetén térhet vissza

Rugonfalvi Kiss István beszéde végeztével Hegymegi Kiss Pál szólalt fel, aki beszéde elején rámutatott arra, hogy Kossuth Lajost is börtönre ítélték annak idején a vérbírák, amikor a hatalommal szemben megmerte mondani az igazat. Martinuzzi Fráter Györgyöt, Erdély kormányzóját pedig hátulról, orozva meggyilkolták a bérencsek. Én Erdélyből más levegőt várok — mondta —, a szabadságerzés, a becsület és tisztesség levegőjét. Az előttem szóló az előbb azt mondta, hogy Vásáry szabadon velegezhet. Hát nem veszi észre, hogy néhány nap óta a sajtó egyrésze hivatalos irányítással Vásáryt olyan helyzetbe hozza, hogy nem szólhat a legképtelenebb vádak ellen sem, mert

ha szólna, akkor azonnal újabb fegyelmi vétséget követne el,

amely egyszersmindenkorra még a védekezés lehetőségét is megakadályozná. Én az utolsó közgyűléseken pontosan megjósoltam, mi fog bekövetkezni. Emlékezzenek vissza, hogy mit válaszolt akkor nekem a főispán és mit beszélt most.

Megjósoltam, hogy Vásáryt ki fogják emelni a helyéből,

mert ismerem azokat az akciókat, ame-

jobban kímélni kell. Azt állítja a leirat, hogy a tisztviselők a közgyűlés nagy engedményein felül is további engedményeket juttattak a Vásáry-családnak. Ezt aztán nem lehet semmi úton-módon menteni, ha a leirat adatait beigazolja a vizsgálat. Ennek vizsgálása közérdek ezért a miniszeri leiratot minden megjegyzés nélkül tudomásul veszi.

lyeket hivatalos és nem hivatalos részről Vásáry ellen felhozta. Köztudomású, hogy én Vásáry Istvánnal szemben közéleti kérdésekben a legkeményebb csatákat vívtam, de akkor az a társaság, amely ma Vásáryt itt elhantolja, akkor tapsolt neki és minden tekintetben követte. De most úgy látom, hogy teljes mértékben Vásáry melle kell állnom, mert tudom, hogy a mai időkben akárhol rendeznének egy általános miniszeri vizsgálatot,

mindenhol találnának szabálytalanságokat.

Vásáry halálbakergetéséről

Mikor Vásáryt polgármesterré választották, én ellene voltam, de ő bebizonyította, hogy helyt tud állani magáért, becsületesen dolgozott, szereti a városát, harmónikus működést akart teremteni a különböző pártok, a polgárság és felekezetek között. Ezt a Vásáryt akarják most tönkretenni azok az idegenek, akiknek ez a város csak jólétet és szeretetet adott.

Fantasztikus piszkolódások jelennek meg Vásáry ellen egyes la-

pokban.
És bármi történik, egy reszkető kocsonya-publikumot találunk magunkkal szemben, mert a polgárság feje felett ott vannak a hajcsárok az adóhátralékokkal. Mindenki meg van félemlítve, félti az egzisztenciáját, a családját. Én nem bizatom Vásáry barátait azzal, hogy a polgármester visszatérhet székébe, mert tudom, hogy ez csak egy rendszerváltozás esetén lehetséges.

Én nem bírom abban, hogy mit üzen a főispán Magoss György volt polgármesteren keresztül Vásárynak, hogy csak szerelje le a dolgot és akkor egy hajszála sem görbül meg." Mi

Kupás emelt vádakat Vásáry ellen

Hegymegi Kiss Pál ezután részletesen foglalkozott a belügyminiszteri leirat egyes állításaival. Nagy baj Debrecenre Vásáry István felfüggesztése éppen most, amikor ismét az inségakciót kell lebonyolítani és amikor a túlórdalon egyetlen embert sem lát, aki Vásáryval egyenrangú lehetne.

Dr. Gábor Jenő: A cipője sarkáig sem érnek fel.

Dr. Hegymegi Kiss Pál: Az egész leirat igaztalan, amiről tanuskodik az is, hogy a polgármestert még fel sem hívták igazoló jelentésre. Tatits, a vizsgálat vezetője szóba sem állt Vásáryval. A bonyolult városi ügyeket két számtiszt vizsgálta meg. De ha minden igaz volna, amit a rendelet mond, hol tapadt csak egy fillér is Vásáry kezéhez? Link számok vannak a leiratban. A más célú alapok pénzét fel kellett használni a közcélokra, mert hiszen kiadásokat kellett teljesíteni és a bankzárlatban pénzt nem kaphatott Debre-

Vásáryt védeni fogjuk tovább is, itt lent a város közönsége előtt, de védeni fogjuk fent is, felmegyünk a legmagasabb helyekig, mert a huszadik században mégsem engedhetjük meg, hogy

egy embert az igazságért halálba kergessen egy társaság.

A belügyminiszter két súlyosan gyanúsító okból fűggesztette fel a polgármestert. Az egyik az, további működésével helyrehozhatatlan kárt okozna a városnak, a másik ok pedig az, hogyha a helyén maradna, akkor a tisztviselők nem mernének ellene vallani és így sok bűn nem kerülhetne nyilvánosságra.

Kupás, akitől a túlórdal az információkat szerezte, abban az időben neki is megmutatta a tanácsi ügyiratot, amellyel ő fel is ment a belügyminiszterhez és az államtitkárhoz és megkérdezte, nem lenne-e jobb, ha Vásáry helyett Hadházy Zsigmondot választanák meg polgármesternek, de a miniszter és az államtitkár azt mondták,

Vásáry a debreceni tisztviselői kar legkiválóbb tagja és azért, mert testvérei városi bérlők, egy embert nem lehet elűzni attól, hogy Debrecen polgármestere legyen.

A belügyminiszter Vásáryt olyanokért is felelőssé teszi, amelyekben dr. Magoss György intézkedett. Más városok polgármesterei ellen sokkal súlyosabb panaszok voltak és még sem emelték ki őket állásukból, pedig Vásáry az ország legkiválóbb polgármestere.

Titkos szavazással garanciális panaszt!

Felsőfokon mégis fel fogják menteni Vásáryt, mert a törvény és a szabályrendelet értelmében járt el. Indítványozza, hogy a törvényhatósági bizottság — tisztviselő fegyelmijéről lévén szó —

titkos szavazással két törvényes

„Nincs titkos szavazásnak helye“

Debreczeni Barna érdemben nem akar foglalkozni a leirattal, de ő szerinte itt titkos szavazásnak helye nincsen. Nagyon sajnálja, hogy a polgármester hivatali működése és családi állapota között felmerült konfliktus ide fejlődött. Bizik abban, hogy az igazság ki-

okból a leiratot garanciális panasszal támadja meg,

kimutatván azt is, hogy egyedül Vásáry alkalmas a város ügyeinek vezetésére. Felolvasta ezután a garanciális panasz szövegét.

derül és a vizsgálat igazságot fog szolgáltatni. Öszintén óhajtja, hogy Vásáry István, akinek fényes képességeit mindenki becsüli, a képességeit a város javára mint intakt ember tovább is érvényesíthesse. Fejtetgeti, hogy nem lehet titkos szavazást elrendelni.

„Nem a Vásáryak, hanem a magyar alkotmány tragédiája“

Nagy figyelem között állott fel szóla dr. Györki Imre, aki szerint — miután kétségek merültek fel — a felsőbb bírósághoz kell fordulni. Teljes mértékben hozzájárul a garanciális panaszhoz. Személyes kérdéseket nem akar érinteni, mert azokra majd rákerül még a sor. Tartja egyébként Vásáryt olyan embernek, aki minden ármánnyal szemben ki fogja vívni igazát. Az önkormányzatot súlyos sérelem érte azzal is, hogy a kiküldött hetes bizottság munkája közben az iratokat elvitték. Már az első részletes vizsgálatnál kiderült, hogy a bérleti szerződések megkötése körül voltak bajok, mert az ügyészi hivatal botrányos rossz szerződéseket kötött, de az is kiderült, hogy a nagy aplommal felépített vádakat egy gombostűszúrással összeomlanak. Amikor ide jutottak, akkor jött a megkeresés, hogy a bizottság küldje át a nyiregyházi alispánnak az iratokat. Az intézkedéseket, amelyekért most Vásáryt tették felelőssé, a többségi párt hozta, neki is kellene azokért felelni.

— Önöknek — mondta a többség felé fordulva — már régen le kellett volna tenni a közélet teréről. (Úgy van.) És most Önök állanak elő kifogásokkal? (Percekig tartó zaj.) Ezért lett volna szükség az általa követelt titkos választásra, a sajtószabadságra, a sajtófelelőtlenségre a legtisztább tűz. A belügy-

miniszter nem veszi észre, hogy most is sógoraság, komaság, retye-rutyaság szerint intézik az ügyeket. Az egyik legutóbbi küzgyülésen is egy haszonbérletet így adtak ki. Ami itt történik, valóban tragédia, de ez nem Vásáry tragédiája, mint ahogy Rugonfalvi Kiss István Vásáryt elparentálta, szép temetést rendezvén neki, hanem a magyar alkotmányé. Az autonómiára most is szükség van és ezt vallotta, amikor még öt év előtt bekerült Debrecen törvényhatóságába...

Közbeszólás a jobboldalról: Elég baj! (Heves ellenmondások, nagy zaj.)

Dr. Györki Imre felháborodottan kiált a jobboldal felé: Többet dolgoztam és hasznosabb voltam a törvényhatóságnak, mint ön! Én munkámat adtam, de ön csak kapott! Kijelenti, hogy a bűnvádi perrendtartás analógiája szerint megértette volna, hogy a polgármestert májusban, a vizsgálat elrendelésekor felfüggesztik. De nem érti, hogy miért teszik ezt három hónap múltán, a vizsgálat befejezte után. Akármint védekezik a túlórdal, ebben az ügyben politika van.

Mindaddig nem bántották Vásáryt, amíg Vásáry József ki nem állt, hogy a tisztviselői gárdát megszervezte és Baltazár

püspök mellé nem állt.

Ez az egész dolognak a lényege és a kormány mostmár sokkal jobban belemászott, mint szeretne volna. Most jön egy másik irányzat és ez ugyanazt csinálja, amiért Vásáry fegyelmet kapott. Mivel a belügyminiszter rendeletével súlyos sérelem érte az önkormányzatot és máris megállapítást nyert, hogy a belügyminiszter megáll-

Felpattan az ajtó, megjelenik Vásáry István, akit tapssal és Himnusszal üdvözlnek

Dr. Györki Imre nagy tetszéssel fogadott beszéde után az ellenkező oldalról dr. Terve Tamás állott fel. Alighogy beszédét megkezdte, a folyosón a közgyűlés terme felé közeledő zaj hallatszott be a terembe, majd a teremben állandó zajt fölülmulva éljenzés hangja tört be a terembe. Sokan csodálkozva fordultak az ajtó felé, amely hirtelen kinyitott és vezető gazdák, valamint több más törvényhatósági bizottsági tag kíséretében a szokott fekete kabátjában, kezében fekete keménykalappal

megjelent dr. Vásáry István polgármester.

Ekkor már mindenki az ajtó felé fordult és amint a polgármester az első pad sorok felé közeledett, a bizottsági tagok helyeikről felugorva hatalmas tapssal fogadták dr. Vásáry Istvánt. Leírhatatlan lelkesedéssel ünnepeleék, a taps és az éljenzés percekig zúgott a teremben és a jelenet megindító hatása alól senki sem tudta kivonni magát.

Dr. Vásáry István polgármester megtartottan tekintett körül a lelkes töme-

Fényes Jenő a Dreyfus-ügyhöz hasonlította a Vásáry-ügyet

Fényes Jenő dr. volt a következő felszólaló és kijelentette, hogy ő már ott tart, hogy Vásáry Istvánban nem a polgármestert, hanem az üldözött embert nézi, akiről mindenkinek tudni kell, hogy talpig becsületesebb, örök szerelmese a szülővárosának, Debrecennek. Nem volt Vásáry Istvánnal szorgalmasabb tisztviselője a városnak: reggel ő jött legkorábban hivatalába és este ő dolgozott legtovább. Vásáry tisztelte a törvényt, megbecsülte embertársait, atyai pártfogója volt a nincsteleneknek és nemcsak hűséges, hanem szorgalmas tagja is volt az egységspártnak.

Lehet, hogy voltak kisebb-nagyobb emberi hibái, de rettenetes, hogy 25

Parancsoló szükség a garanciális panasz

Több felszólalás után Juhász Nagy Sándor mondott beszédet:

— Barátaim kívánságára röviden szólok fel, hogy ennek az egész vitának a lényegét figyelmébe ajánljam a közgyűlésnek. Elérkezett az a pillanat, amikor a további disputák feleslegessé váltak. Különben is ki tudna olyan magas erkölcsi régiókba felemelkedni, mint Baltazár püspök az ő megragadó és márványba vésendő gyönyörű megállapításával, amelyek fölélték ennek az egész kérdésnek erkölcsi komplexumát. Hegymegi Kiss Pál és Györki Imre ezt az egész kérdést alaposan kifejtették és számomra már nem is marad más feladat, minthogy ennek a vitának rámutassak egy jogi és egy erkölcsi momentumára. — A jogi rész az, hogy a belügyminiszteri rendelet súlyosan sérti a törvény szellemét, a szervezeti szabályzatnak betű szerint értelmezendő paragrafusát és Debrecen város önkormányzatát.

Vásáry István barátaihoz

— Én Vásáry Istvánnak a közéletben mindig ellenfele voltam, önk pedig a túlórdalon nagyrészen barátai voltak. Engedjék meg nekem, Vásáry politikai ellenfelének, hogy én öönhöz, az ő barátaihoz, kérésint intézzek. Nem kapja-e meg az önk lelkét, hogy amikor egy ember, akárcik legyen is az, de annyival inkább Debrecen polgármestere és az önk barátja, ilyen megtámadtatásban

BOROSTYÁN PADLÓLAKK
P 160
Weisz Bertalan
Hatvan u. 8.

pítással nem helytálló, hozzájárul a garanciális panaszhoz.

gen, majd lassú léptekben az első sorban álló dr. Baltazár Dezső püspök mellé lépett, aki őt meleg szeretettel üdvözölte és a maga mellett levő székre ültette. Ebben a pillanatban felhangzott a Himnusz, amelyet lassan átvett az egész terem. Néhányan a jobboldalon nem akartak felállni, mire a baloldaltól heves kiáltásokkal fordultak ellenük. Végül is az egész terem állva hallgatta meg a Himnuszt. Az utolsó akkordok elhangzása után újra felzúgott az éljenzés és a taps, majd felhangzott a kiáltás:

— Halljuk Vásáryt!

A polgármester, aki választott jogon is tagja a közgyűlésnek, azonban csendben leült a püspök mellé.

Amikor a zaj nagysokára lecsendesedett, a főispán kijelentette, nem helyes, hogy tüntetésnek használják fel a Himnuszt.

Felkiáltások: Mi nem tüntetünk, mi ünnepelelünk! Ha ön elmege, akkor is énekelni fogjuk!

Ezután dr. Terve Tamás mondta el beszédét a javaslat mellett folytonos közbeszólások kíséretében.

évi odaadó közszolgálat után ilyen kegyetlenül tapossák el és éppen azok, akik a legjobb barátai és hívei voltak. Meg kell végre mondani, mekkora hazugság az, amivel ellenfelei leginkább vádolják, hogy zsidókkal népesítette be a városi hivatalokat. Debrecen város nyolcszáz alkalmazottja között mindössze 8 zsidó vallású akadt, tehát még a numerusz klauzusz arányához mérten is elenyészően csekély számmal. Ezek közül is hármat a közgyűlés választott, hármat Márk Endre akkori polgármester nevezett ki és Vásáry polgármester csupán kettőnek juttatott állást.

Fényes Jenő beszéde végén a Vásáry-ügyet a Dreyfus-ügyhöz hasonlította.

Tudjuk azt, hogy a rendelet számos pontja Vásáry Istvánt azért teszi felelőssé, mert ő nem intézkedett hozzátartozóinak haszonbérleti ügyében. Am neki nem volt intézkedési lehetősége egyrészt a józan, becsületese magyar paraszti ész szempontjából, másrészt pedig azért, mert a törvény szelleméből folyóan, de különösen pedig Debrecen város szervezeti szabályzatának alapján, amely megtiltja minden tisztviselőjének, hogy bizonyos esetekben pro vagy kontra intézkedhessen. Nyilván áll tehát a jogsértés, nyilván áll, hogy a törvény szelleme meg van sérve a belügyminiszter által. Ha valaha van garanciális panasznak helye a közigazgatási bírósághoz, akkor éppen ebben az esetben van. A törvény erre vonatkozó része világos. Tehát parancsoló szükség számunkra, hogy ezt a sérelmes miniszteri rendeletet a közigazgatási bíróság előtt panasszal megtámadjuk.

részesül, hogy akkor annak az ügyét a törvényes fórumok elől elvonni talán mégsem volna szabad. Talán mégis meg kellene az utolsó lehetőséget ragadni, hogy

ebben a kérdésben megnyilatkozhasson az a fórum, amely ebben a kérdésben a legelső: a közigazgatási bíróság.

Nem gondolják-e önk azt, hogy önk-

Megölt a hóguta szekeren egy debreceni gazdát

A hétfői hőség halálos áldozata

Szabó Antal 68 éves bellegelői gazda hétfőn hazafelé hajtott kétlovas szekerevel, egyszerre hátraesett és holtan terült el a szekérben. Az esetről a hozzátartozók értesítették a hatóságot és

a mentőket. — A megejtett vizsgálat megállapította, hogy az idős gazda hógutának esett áldozatul. A temetési engedélyt megadták.

Debreceni amatőr-fotografusok nagy sikere Svájcban

Aszmann Ferenc, Angyal József és Perczelné Barna Margit ezüst érmet nyertek

Augusztus hó folyamán nagyszabású nemzetközi amatőr-fényképész verseny zajlott le Luzernben, melyen Európa valamennyi szármotató fotografusa mellett Debrecen legjobbjai is indultak. A napokban vált ismeretessé a verseny eredménye. A kitünő Aszmann Ferenc, Angyal József és Perczelné Barna Margit nemzetközi ezüst érmet

nyertek. Ez annál dicséretesebb a debreceniekre, mivel a többi vidéki város közül Sopron csak egy ezüstöt, Miskolc pedig egy bronz érmet szerzett. Ezzel a szép eredményükkel a debreceni amatőr fotografusok úrra bizonosították klasszissukát s hegemoniájukat a vidék foto-egyesületei felett.

Újabb 36 vagon vetőmag kölcsönrel enyhítette báró Vay László főispán az aszálykár kihatásait

A debreceni és hajdúmegyei kontingens felemelését elsősorban 100 holdon aluli gazdák kapják

A Tiszántul katasztrófális aszálykára idejekorán megmozgatta a mezőgazdasági kamarát, hogy az aszálykárosult gazdák számára vetőmagot szerezzen s ezzel biztosítsa a jövőre nézve a mezőgazdasági termelés folytonosságát. — Mint a kamara elnöke, az akciót pártoló Kállay Miklós földmívelésügyi miniszterrel báró Vay László főispán tárgyalta és sikerült is 135 vagon búza és rozs vetőmagot biztosítani a debreceni és hajdúmegyei gazdák számára. Rendkívül előnyösek voltak a vetőmag-akció feltételei, a gazdáknak természetben kiadandó vetőmagkölcsonst a jövő termésből szintén természetben és kamatmentesen kell visszafizetni. Amire azonban a vetőmagakció meg-szerzésére sor került, már végbement az új termés betakarítása s kiderült, hogy az aszálykár sokkal nagyobb még annál is, amire számítottak. Kevésnek is bizonyult a 135 vagon vetőmag, a legkisebb kategóriába tartozó birtokok sem kaphattak mindenütt elegendő vetőmagot. Báró Vay László főispán erre ismét közbelepett s a földmívelésügyi miniszteriumban napokig tartó tárgyalások után sikerült elintéznie, hogy a debreceni vetőmagkontingenst 36 vagonnal felemeljék. Ebből elsősorban a 100 holdon aluli kigazdák kapnak vetőmagot. A főispán igen nagyjelentőségű újabb akciója rendkívül sok gazda helyzetét könnyített meg s a jövőre való kihatásával enyhítette az aszálykár súlyát. A vetőmagbizottság a kiosztás végett

titkos szavazással döntsnek az ellenzéki javaslat fölött. Vay főispán ehhez nem járult hozzá, majd felszólította a jelenlevőket, hogy aki a hivatalos javaslatot fogadja el, az álljon fel. Amíg Vargha Elemér dr. helyettes polgármester a szavazatokat összeszámolta, az ellenzék soraiban hangos lármá tört ki: — Többségben vagyunk! Ellenpróbát kérünk! Mikor Vargha Elemér számolása után a főispán enunciaálta, hogy az 56 szavazattöbbség a hivatalos javaslatot fogadta el, óriási zaj tört ki és az ellenzék kórusban kiáltotta: — Csalás történt! Mi voltunk többségben. Ezért az újabb törvényesítésért még találkozzunk a bíróság előtt! Gyávák, féltek a titkos szavazástól! Még javában tartott a fülsiketítő lármá, amikor Vay főispán bejelentette, hogy az előrehaladott idő miatt a rendkívüli közgyűlés folytatását szerdán délután 4 órára tűszi ki. Az ellenzék megállapította, hogy titkos szavazást kapott volna az egységspárt, míg 84-en szavaztak volna le a garanciális panasz beadására. A polgármestert hívei sokan felkeresték a közgyűlés után és lelkesen ünnepelelké. Egy lopott gereblye leplezte le a búzatolvajt Gál István füzesgyarmati napszámós az elmúlt év folyamán Püspökladány környékén önálló magántolvajlásit intézetet alapított. Az üzlet fényesen működött, azonban a mester túlságos kapzsisága csakhamar a jólmenő vállalat csődjévé eredményezte. Ugyanis egyzben a derék mester elment, hogy egyik ladánykörnyéki gazda magtárából búzát lopjon. Zsákot azonban nem vitt, mert arra számított, hogy a magtárban ugyanis lesz zsák. Mivel zsákot nem talált, hogy — mint mondta a vallatáskor — ne járjon egészen hiába, egy otthoverő gereblyét vett magához. Ezt a szárszámot aztán szerencsésen fel is ismerte a gazdája egy pár héttel később és a vállalat feje hurokra került. A törvényszék Tóth-tanácsa kedden ítélt le a mester felstt, aki beismerte a terhére rótt cselekményeket. Ötrendbeli lopásért hathavi jogerős börtönt kapott.

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Felhívás a Sídolt fogyasztóhoz!

Több oldalról azt a hírt terjesztik, hogy az ÓRIÁS üvegben 1.— pengős árban forgalombahozott SIDOL minősége nem azonos a többi palackok tartalmának minőségével. Nyomatékosan hangsúlyozzuk i. t. Sídolfogyasztóink előtt, hogy az ÓRIÁS üveg tartalma teljesen azonos egyéb nagyságaink minőségével és kérjük az i. t. Házl-asszonyokat, hogy a jövőben is kifejezetten

SIDOLT kérjenek és mást ne fogadjanak el.

Minden más készítmény utánzat. Götzl Lipót Sídol vegyitermékek gyára részvénytársaság Budapest, VII., Cserej u. 14.

Aki más nevében szedte fel kilószámra a kolbászokat

Horvát Lajos debreceni kereskedő-segéd állott kedden a törvényszék Tóth-tanácsa előtt kétréndbeli csalással és ugyanannyi rendbeli magánok-irathamissal vádolva. A vád szerint a kereskedősegéd még 1932-ben beállított Strébely Lajos debreceni hentes-mester üzetébe és kijelentette, hogy Schaff János vendéglős megbízásából jött és egy kiló szárazkolbászt kért. Egy cédulát is mutatott, amelyen a vendéglős aláírásával ellátva az állott hogy a kért árut az irás felmutatójának adják ki. A hentes ki is adta a kért kolbászt. Pár hét múlva újra megjelent Horvát és a fent leírt módon újabb kiló kolbászt vitt magával. Nemsokára elment a vendéglős felesége is a hentes üzetbe. Itt a hentes kiszolgálás közben megjegyezte, hogy jól mehet mostanában a vendéglős. A vendéglősnek azonban azt mondta, hogy egyáltalában nem megy. „Hát akkor minek az a sok száraz kolbász?” — kérdezte a hentes. A beszélgetés során aztán kiderült, hogy az élelmes fiatalember mindkét esetben a saját szakállára csalást követett el és a cédulákat is hamisította. Feljelentették. Kihallgatásakor Horvát erősen tagadta az esetet. A tagadás mellett a tárgyaláson is kitartott. Azonban a terhelő tanuk ellenében hiába volt minden tagadása. Elítélték egy havi foga házra. — A leleményes kolbászkedvelő megfelebbezte az ítéletet.

10,970—1934. tksz.
ÁRVERÉS.
Domokos János végrehajtónak Malatinszky Sándor debreceni lakos végrehajtást szennedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 75 ar. P tőkekövetelése és járuléka behajtása végett a debreceni 1523. sz. betétben A. I. 1., 2 sor 3434-3435. hrsz. a foglalt Apaffy u. 103. és Homok u. 116. sz. ház és udvarból a Malatinszky Sándor nevében álló egynegyed részre 1930 ar. P kikiáltási árban árverést az 1934. évi szeptember hó 14. napjának d. e. 9 órakor a tkvi hatóság hivatalos helyiségében, Deák Ferenc u. 17. sz. 1. ajtó fogják megtartani. Az árverés alá eső ingatlant a kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron eladni nem lehet. Az árverelni szándékozók kötelesek bántatpénzzel a kikáltási ár 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes értékpapírosban a kiküldöttnél letenni. Debrecen, 1934. évi május hó 7-én. A debreceni kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

URANIA
MA, szigorúan 16 éves felülieknek!
1. „Z Ö L D M É R E G”
Fősz.: Charlie Ruggles és Lionel Atwill.
2. „HA VOLNA EGY MILLIÓM”
Fősz.: Gary Cooper, George Raft és Francis Dee.
Előadások kezdete: 1/6, 8 és 9.15 órakor, de folytatólag be lehet menni az egyes filmek kezdeténél: 1/6, 6.35, 8 és 9.15 órakor.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Rác Gábor fm., leány: Irén. Tóth Imre napsz., fiú: Lajos, Nánási József cipészsegéd, fiú: Tibor. Kiss Sándor ujságáros, fiú: József. Druga András fm., leány: Eszter. Szilágyi Gyula kovácssegéd, leány: Éva. Tóth József kocsis, fiú: József. Balogh Gábor fm., leány: Anna és 6 törvénytelen újszülött.
Halálozások: Szabó Antal ref. 69 éves, Timár u. 25. Sinka Árpád r. kath. 2 hónapos, Homok u. 104. Némethi Lajos ref. 4 hónapos, Szabó Kálmán u. 28., Ujvárosi Sándor ref. 10 napos, Pesti u. 4. Hódos Etelka ref. 8 hónapos, Pesti u. 4. Biró Gáborné Székely Erzsébet ref. 29 éves, Nádudvar.
Házasságok: Kaliczki Ernő—Zsufa Margit, Lévy Gábor—Bubán Eila, Ferencsik András—Kiss Irén, K. Nagy Bálint—Tóth Margit, Nagy László—Kardos Pirokska, Keresztesi Ernő—Okolicsányi Lenke.

Vásároljon hirdetőinknél.

VIGSZÍNHÁZ-MOZGÓ

3 órás műsor! 2 remek sláger egy előadásban!
Csak 16 éven felülieknek!
I. MAUREN'O SULLIVAN új filmje
SZÍNHÁZI MAMA
II. JEAN HARLOW nagyszerű alakítása
MISS EKRAZIT
BEMUTATÓ MA! Előadások 6 és 9 órakor.
AZ ELSŐ ELŐADÁS MÉRSÉKELT HELYARAKKAL

Szerdán:
„MALLÓ, ITT SZERELEM”,
Magda Schneider nagy attrakciója.
Megelőzi: „SZIVEK SZIMFÓNIAJA”, Gretl Theimer, Willy Forst főszereplésével. Előadások: 7, 9 órakor.

Megloptak egy ügyvédet a járásbírószágon

Kedden délelőtt Liedermann Henrik dr. ügyvéd megjelent a járásbírószágon épületben, ahol a telexkönyvi hivatalban volt dolga. Bement a hivatalba és mivel hosszabb időt szándékozott ott tölteni, a meleg miatt levette kabátját és felakasztotta egy szegre. Kévszóra kiment a helyiségből, majd amikor visszatért, felvette ismét a kabátját. Ekkor vette észre, hogy a kabát zsebéből eltűnt pénztárcája, amelyben két darab tízpengős és egy husz svájci frankos bankjegy volt.

Liedermann Henrik dr. a tolvaj ellen feljelentést tett a rendőrségen. A kapitányságon erélyes nyomozást indítottak az irányban, ki követhette el a lopást a bírósági épületben.

BEÍRÁSOK

A VÁROS IPARISKOLAIBAN

a) A fiú- és nőiparostanonciskolában a beiratásokat szeptember 4-7 napjain d. e. 9-12 és d. u. 3-6 óráig tartatnak meg.

Ebben az időben minden munkaadó tartozik tanoncát illetőleg tanoncait beírni. A nagykorú tanoncok is kötelesek beiratkozni, azonban az iskolabírási kötelezettségei alól felmenthetők.

A téli tanfolyam építőiparos tanulói november 1-ig irhatók be. Az a munkaadó, aki tanoncát a jelzett időben be nem iratja, vagy iskolába pontosan nem járhatja, kihágást követ el s a törvény idevonatkozó rendelkezése értelmében ellene az eljárás megindítandó.

A rendes tanítás szeptember 10-én (hétfőn) d. e. 8 órakor kezdődik meg, amikor minden tanuló a szükséges taneszközzel felszereléssel jelenik meg az előadáson, mert azoknak a tanulóknak, akiknek felszerelésük hiányos lesz, az iskola igazgatósága a munkaadó terhére adja ki a hiányzó taneszközöket.

A tankönyv és közismereti felszerelés u. az, mint a múlt iskolai évben volt.

b) A nőipariskolában a beírás szeptember 1-3. napjain minden d. e. 8-11 óráig lesz megtartva. A rendes tanítás szeptember 4-én d. e. 8 órakor kezdődik meg.

Az I. osztályba jelentkezők bemutatni tartoznak a) születési anyakönyvi kivonatukat, b) valamely közép vagy polgári iskola IV. osztályáról szóló bizonyítványukat, c) ujrólított bizonyítványukat.

A beírás alkalmával minden tanuló szülője vagy gyámja kíséretében tartozik megjelenni.

DEBRECENI HELYI VASUT.

2682/1934. H/M.

HIRDETMÉNY.

Értesítjük a t. Utazóközönséget, hogy a Vilmos császár körúton a 46-48. szám előtti „Csanak” feltételes megállóhelyet folyó hó 30-ától kezdve a Vilmos császár körút és Csanak József ucca sarkára helyezük át.

Debrecen, 1934 augusztus 28.

Az Üzletigazgatóság.

LAPUNKAT PARTOLJA, HA A „FÜGGETLEN UJSÁG”-BAN HIRDETŐ CÉGEKNEL SZERZEL BE SZÜKSÉGLETEIT.

Fogarassy Elek, a Függetlenségi Kör titkára megpofozta és az ablakhoz vágta Jávorszky horogkeresztes vezért

A horogkeresztes becsmérelte a polgármestert, ez volt az inzultus oka

A városi közgyűlés egész lefolyása alatt ma igen sokan álldogáltak a város-háza folyosóján és lesték a belülről kihangzó szavakat. A tömegben ott állott Jávorszky Gyula horogkeresztes vezér, a hadsereg egykori törzsrörmestere is. Jávorszky beszélgetett a körülötte állókkal s közben súlyosan becsmérelt szavakkal szidta Vásáry István polgármestert.

— Pizkos, tolvaj, csirkefogó ez a Vásáry István — mondta egy ízben, szavait azonban meghallotta az előtte álló férfi,

hátrafordult, megkérdezte, hogy ki mondta ezeket a szavakat s amikor Jávorszky jelentkezett, két hatalmas pofont helyezett el a horogkeresztes vezér ábrázatán.

A pofonokra a vezér ingadozni kezdett, de mire magához tért volna, már oda is ugrott néhány detektív az inzultálóhoz és igazolásra szólította fel. Kiderült, hogy Fogarassy Elek, a Függetlenségi Kör titkára s kívánta, hogy ezt hozzák tudomására Jávorszky Gyulának, hadd

tudja, kinek köszönheti a két pofont.

Az igazoltatás végén Fogarassy Elek már hátat fordított az eset színhelyének, amikor előugrott Riskó György horogkeresztes, aki addig Jávorszkyt támogatta és hátulról Fogarassy felé rugott. A hatalmas természetű tiktár erre hátrafordult s amikor ismét Jávorszkyval találta magát szemben, megragadta mellén Jávorszky Gyulát és az ablakhoz vágta. Azt hitte, hogy ő rugta meg. Egy ablak betört, de egyéb baj nem történt...

Széleskörű adóenyhítésekért kér Debrecennek a kisgyűlés

Az ügyvédek és háztulajdonosok adó érdekeit is felvették és a főispánt kérték fel, hogy a város érdekében járjon el az adókedvezmények ügyében

Balogh István és társai által benyújtott önálló indítványt, amelynek alapján a főispán a rendkívüli közgyűlést összehívta és amely tudvalevően a súlyos adóterhek miatt a törvényhatóság állásfoglalását és a pénzügyminiszter előtt a helyzet feltárását és segítség kérését kívánta, dr. B a l l a Bertalan ismertette a városi közgyűlés délelőtti ülésén és egyben előterjesztette több oldalra terjedő, nagy alapossgal, mélyreható érvekkel alátámasztott javaslatát, amelyet a bizottsági tagok nagy figyelemmel és helyesléssel hallgattak. A javaslatban rámutatott elsősorban a Tiszántul és különösen Debrecenben mutatkozó súlyos helyzetre,

az újabban bekövetkezett aszálykár okozta bajokra,

amelyek a gazdákon keresztül a többi foglalkozási ágat is erősen sújtották. E bajokra hivatkozással kéri a törvényhatóságot, hogy

az adókvetésnél és a behajtásnál is a legnagyobb kímélettel járjon el a pénzügyi hatóság és megfelelő kedvezményeket léptessen életbe.

Dr. N a g y István nagy elismeréssel fogadva az előterjesztést, szintén több oldalra terjedő előterjesztésben konkrét felsorolta azokat a segítő módokat, amelyek a mezőgazdák, a háztulajdonosok és szabad pályán működők részére szükségesek. Előterjesztésében kiterjeszkedett

a köztartozások fizetésének 5-10 év alatt való kamatmentes megfizetésének engedélyezésére, az elemi károk helyesebb elbírálására, a háztulajdonosi lakásrész adómentességére, a szabad pályán lévőkhöz szükséges kedvezményekre és bizonyos keresetek adómentességére és a kedvezményeknek az OTI követelések és egyéb köztartozásokra való kiterjesztésére.

AZ ÜGYVÉDI KART ÉRT MÉLTANYTALANSÁG

Dr. H e g e d ü s Jenő arra hívja fel a figyelmét, hogy a debreceni ügyvédi karral a forgalmi adó tekintetében milyen méltánytalanság történik. Amíg a szegedi ügyvédi kamara ügyvédei 1800, Nyiregyháza ügyvédei 1200 és Budapest ügyvédi kamarájának ügyvédei terhére évi 2000 pengő forgalmi adót állapítottak meg, addig a debreceni ügyvédi kamara ügyvédei terhére a pénzügyigazgatóság által elfogadott és megállapított

2000 pengő forgalmi adót a pénzügyminiszterium 2200 pengőre emelték fel,

tehát az országban a debreceni ügyvédi fizetik a legmagasabb forgalmi adót. Ez a gazdasági helyzet teljesen rossz megítélése.

Debreceni Jenő azt kérte, vegyék bele a feliratba, hogy az elemi kár megállapításánál a legelőt ért aszálykárt is vegyék figyelembe.

Öry István a gazdaközvetményeknek a bérlőtársadalomra való kiterjesztését kérte.

S t e i n f e l d István szerint csak azokat a kéréseket kell felvenni a feliratba, amely a legégetőbb bajok mentén momentán segítségét célozzák, a kétségtelenül fennálló egyéb bajokat a különböző érdekképviseletek foglalják össze és azzal a törvényhatóság külön foglalkozzék. Azt kéri, hogy mivel ismeretes az ilyen feliratoknak a sorsa a miniszteriumokban, mivel továbbá ismeretes báró V a y László főispánnak agilitása, fáradhatatlan nagy ügybuzgalma — amit legjobban bizonyít a legutóbbi nagy sikere is, amikor sikerült kivívnia, hogy a vetőmag kontingenst a kormánytól telmentette annyira, hogy nemcsak a száz holdon aluli, de a száz holdon felüliek is kaphatnak vetőmagot.

kérjük meg a főispánt, hogy ismert ügybuzgóságával ez ügyben is legyen a város segítségére,

hogy a legégetőbb kéréseket gyorsan és kedvezően intézzék el.

Báró V a y László nyomban kijelentette, hogy a maga részéről minden erejével azon lesz, hogy a lehetőség keretein belül az előterjesztett kérések teljesítésének és a súlyos teher alatt élő társadalom helyzetén könnyítések történjenek.

A kisgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta a főispán szavait és az előadói javaslatot dr. Nagy István, dr. Hegedüs Jenő, Debreceni Jenő és Öry István hozzáfűzésével egyhangúan elfogadta.

HIRDETMÉNY

Felhívja a városi adóhivatal az adózók figyelmét arra, hogy mindazok, kik a 4,300/1934. számú pénzügyminiszteri rendelet folytán 5 évig terjedhető részletfizetési kedvezményt nyertek, s annak feltételeit ez ideig be nem tartották, tehát a részletlek befizetésének elmulasztása folytán fizetési kedvezményük megszűnne, — a nyert fizetési kedvezményt megtarthatják azon esetben, ha 1934. évi augusztus hó 31-ig oly összeget fizetnek be, mely az 1934. évre esedékessé vált részletlek összegével egyenlő. Ezen befizetés elmulasztása esetén a részükre engedélyezett fizetési kedvezmény hatályát veszti.

1934. augusztus hó 10.

Városi adóhivatal.

Hány hallgató vehető fel a debreceni egyetemre

Budapest, augusztus 28. A kultuszminiszter a debreceni egyetemre való beiratkozás szabályozásáról szóló törvény értelmében az egyes karokon az 1934-1935. tanévben az I. évfolyamra felvehető hallgatók számát a következőkben állapította meg: Ref. hittudományi karon 45, a jog- és államtudományi karon 150, az orvostudományi karon 40, a bölcsészeti, nyelv- és történettudományi karon 70.

A kormány olcsó szövetakciója

Budapest, augusztus 28. Két éve annak, hogy a kormány első ízben gondolkodott az olcsó npruházkodás lehetőségéről. Múlt év óta bekövetkezett nyersanyagdrágulás ellenére sikerült a pénzügyminiszterium adókedvezményével s a kereskedelmi miniszterium nagyobb összegű hozzájárulásával elérni, hogy ebben az évben is ugyanazok a szövetek ugyanabban a minőségben és árban kerüljenek forgalomba, mint tavaly. Az akciószövetek ára 30%-kal olcsóbb, mint a hasonló közönséges kereskedelmi forgalomban levők. A férfi felsőruhának való szövet 6.35 pengő, bekecsnek való 4.83, strux nadrágszövet 1.04 pengő, pamutszövet: fehér vagy színes 49-69 fillér méterenként, Rendeléseket a Hangya szövetkezeteknél, vagy kereskedőknél lehet feladni. A minták ugyanazok, mint a tavalyiak s ezért újabb mintát csak kívánságra küldenek.

Görbe tükör

TAKARÉKOS APA

— Papa, kérek ötven fillért, hogy megnézzem az óriáskigyót.

— Ne pazarolj, fiam, Végy egy nagyítóüveget és nézz meg rajta keresztül egy kukacot.

ANGOL JÓKEDV

A közmondások bölcsesége aranyat ér. Van egy angol közmondás: „Ha látsz egy gombostűt, vedd föl s akkor egész nap szerencsés leszel.”

Valaki, aki vakon hitt a közmondásokban és mindig követte őket, egy reggel megpillantott a postahivatal előtt egy gombostűt.

Lehajolt, hogy fölemelje, de megbottlott, a köveztet esett, szemüvege röpítőn összetört, nadrágtartója elszakadt, gombjai lepattogzottak s négy fogát kitörte.

De a gombostű az a kezében volt.

◆◆ DEBRECENI EMBER ◆◆
DEBRECENBEN VÁSAROLJON

A Független Kisgazdapárt árulása Eckhardték elárulták a szegény emberek választójogát

A kisgazdapárti vezérek rálicitáltak a Bethlen-rezsim legreakciósabb választójogi álmaira

Budapest, augusztus 28. Többször beszámolt már a Független Ujság azokról a különös jelenségekről, amelyek arra mutatnak, hogy Gaál Gaszton kemény ellenzéki pártjának, a Független Kisgazdapártnak örökösei hosszú idő óta paktumtárgyalásokat folytatnak a Gömbös-kormányral. Egyre több hír szól arról, hogy bizalmas megállapodás jött létre Gömbös miniszterelnök és a Független Kisgazdapárt vezére, Eckhardt Tibor közt a választójogi reform ügyében.

Eckhardt legutóbbi beszédében lezárással fenyegette meg nemcsak a kormánypárti, hanem az ellenzéki oldalon is azokat, akik az ő elgondolásaiban jelentkező népvédelmet és az „új rendszer” kiépítését következetesen akadályozzák.

Ezek után nemcsak a politikai pártok, hanem a közvélemény is érthető várakozással és érdeklődéssel tekint a Gömbös-Eckhardt-féle megegyezés alapelvei és részletei elé. Ezek mind a mai napig nem kerültek nyilvánosságra,

a miniszterelnök és Eckhardt tárgyalásait, a tanácskozások anyagát a legszigorúbb bizalmassággal kezelték,

aminek egyik fontos indoka kétségtelenül az volt, hogy

a Független Kisgazdapárt az illetékes tényezőkkel közösen előkészített választójogi alapjain mint ellenzéki párt akart a választási küzdelembe indulni,

Minthogy álláspontunk változatlanul az, hogy a választójogi reform kérdésének — rendkívüli fontosságára való tekintettel —

a közvélemény előtt kell megérlelődnie,

teljes egészében közöljük itt a Gömbös-Eckhardt-féle megegyezésnek előzményeire, részleteire és célkitűzéseire világosságot vető bizalmas elgondolásokat és az ezeknek alapján készített választójogi tervezetet, amelynek

egyres rendelkezései bizonyára súlyos megdöbbenést fognak kelteni minden oldalon.

Ez a választójogi tervezet

az eddigi két évi egyhelyben lakás helyett hat évi egyhelyben lakást követel meg a választótól,

de további megszorításként kimondja azt is, hogy

a választójogot nem gyakorolhatják, akik a választás összeírását megelőző egy éven belül közsegélyben, vagy akár inségmunkajuttatás címén is közhatalosi tevékenységben részesültek.

A fővárosra vonatkozó igazságtalan kerületi beosztást változatlanul érvényben tartja a tervezet, amely nem szállítja le a képviselőknek eddigi — 245-ös — létszámát sem.

A tíz képviselőtaggal rendelkező pártoknak nincs ajánlásra szükségük, de a többieknek törvényhatóságként nemcsak ezer ajánlási aláírást kell benyújtaniuk, hanem

azt is igazolniuk kell, hogy a pártnak listáit legalább tíz törvényhatósági választókerületben szabály szerint ajánlották.

A törvényhatósági választókerületek egy levonással annyi képviselőt választá-

nak, mint amennyit eddig választottak és a fennmaradó mandátumok azt a pártot illetik, amely a mandátumok többségét elnyerte.

Ezeket a mandátumokat a közigazgatási bíróság elnöke által Budapestre összehívott képviselői gyűlésen

a párt megválasztott képviselői töltik be, tetszés szerint azon jelöltek közül, akik a párt lajstromára fel voltak véve.

A választókerületekben csak azok a lajstromok kaphatják a mandátumokat, amelyek legalább annyi szavazatot nyertek, amennyi egy teljes mandátumhoz szükséges.

Mindezek a rendelkezések már az első előadásra is megdöbbenést váltanak ki, hiszen

az arányos képviselői rendszer elvével teljes ellentétben egyszerűen nullifikálja a legnagyobb töredék szavazaton alapuló kisebbségi mandátumokat,

A kisebbség teljes megsemmisítésére irányuló mindezek a mesterséges eszközök eléggé ismeretesek Romániából és a fasiszta Olaszországból és itt

kétségtelenül azt a célt szolgálják, hogy a kooperáló két párt számára állandó többséget és kormányzást biztosítsanak,

Eckhardt Tibor a következő kísérőlevéllel küldötte meg illetékes helyre bizalmas elgondolásait és az ezeken alapuló választójogi tervezetet:

Budapest, 1934 július 14.

Kedves Barátom!

Hegymegi Kiss Pál barátom útján idemlékelten küldöm meg Neked a választójogi vonatkozó elgondolásaimat. Igen leköteleznél, ha nyári szabadságidőm alatt Palival érintkezésben maradnál, hogy szükség esetén a közös elgondolásainkkal szemben jelentkező ellenhatások simán leküzdhetők legyenek. Pali egyébként is kiváló ismerője a választójogi kérdésnek és így számos tekintetben veheted bölcs belátásod szerint értékes véleményének hasznát.

En augusztus 7-én érkezem haza. A viszontlátásig szívesen üdvözöl tisztelettel hived Eckhardt Tibor.

A kísérőlevélhez mellékeltem első irat címe: „Bizalmas elgondolások Sztranyavszky Sándor számára.” Ennek az iratnak néhány feltűnő, sőt megdöbbenítő részletét alább közöljük: „A Gömbös és Eckhardt között a

titkos választójogi kérdésében való megegyezésnek egyik leghatásosabb elősegítője a mi megállapításunk szerint Sztranyavszky Sándor volt.

A titkos választásnak a keresztülvitele sokféle módon lehetséges. Itt most a főszempont az, hogy a titkos választás lajstromos alapon történik-e, tehát több kerület összevonásával, vagy pedig kerületenként. Legalább is

az első alkalommal, ha azt óhajtuk, hogy annak a közlekedésnek, amely Gömbös és Eckhardt között létrejön, további helyes eredményei legyenek, rendkívül fontos az, hogy Sztranyavszky Sándor, mint az egységes pártban a politikai bizalom letéteményese, a lajstromos választás mellett foglaljon állást.

Lajstromos választás esetén ugyanis kétségtelen, hogy azon parlamenti csoportok erősödnek meg, amelyek jó szemmel látják a Gömbös és Eckhardt-féle egészséges és becsületos kooperációt.

Igy megerősödik az egységes pártban az a rész, amelyik Gömbös gárdájához tartozik,

mert a párt központi vezetőségének több súlya lesz a jelölések tekintetében. A listán való elhelyezéssel ugyanis mindazoknak a benmaradását biztosíthatja, akikre súlyt helyez és

módja lesz kiküszöbölni azokat, akik nyilvánvalóan ennek az új rendszerváltozásnak semmiképpen sem örülnek.

A megyei lajstrom mellett lehetővé van téve az úgynevezett prémios rendszer alkalmazása is, amelyik

egy, vagy több pártnak a kormányzás állandó vezetésére nyújthat biztosítékot.

A megyei lajstromokkal kapcsolatban a prémiumra nézve való utólagos listakapcsolás módot nyújt annak a két egymással kooperálni szándékozó tábornak arra is, hogy intézményesen biztosítsák a jövőbeni együttműködés.

Sztranyavszky Sándort arra kérjük, hogy mindezeket jól fontolja meg az ország érdekében, a saját tábora érdekében és azon barátságos együttműködés lehetősége érdekében, amelynek körvonalai már mutatkoznak.

Végül ne felejtse el Sztranyavszky Sándor, mint kiváló politikai taktikus, hogy a megyei lajstrom elfogadása ese-

tén győzelmesen kikerülheti azt a harcot, amely mindenképpen bekövetkezik az Egységespárt régi árnyalata és a Gömbös hívei között, míg a kerületi választás ezt fokozná, sőt elkerülhetetlenül vonná maga után azt, hogy az Egységespártnak két frakciója egymással megütkezzék. A megyei lajstromban az ilyen harc lehetősége ki van kapcsolva.”

Gyászrovat

Szabó Antal gazdálkodó 69. évében elhunyt. Temetése csütörtökön 4 órakor lesz a Köztemető díszravatalozóterméből a református egyház szertartása szerint tartandó ima után. Lakás: Timár ucca 25. A temetést Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Némethy Lálka, élt 5 hónapot. Temetése a Köztemető ravatalozóterméből csütörtökön délután 5 órakor lesz. Lakás: Hemokkert, Szabó Kálmán ucca 28. A temetést Fehértói temetkezési vállalata rendezi.

Özv. Varga Ferencné Faragó Julianna elhunyt. Temetése szerdán délután négy órakor lesz. Lakás: Honvéd ucca 23. Temetését Bartha vállalata végzi.

BEIRATKOZÁSOK A VÁROSI ZENEISKOLÁBAN

Debrecen szab. kir. város zeneiskolájában a beiratkozások szept. hó 1-től 10-ig d. e. 9-11-ig és d. u. 3-5-ig tartanak meg. Rendes tanítás 12-én kezdődik. Tekintettel a súlyos gazdasági helyzetre, a törvényhatóság az alsó osztályokban a tandíjat leszállította. Ezek szerint a tandíjak a következők: Alsó osztályokban évi 80 P, középső osztályokban évi 100 P, akadémiai osztályokban évi 120 P. Zenei előkészítő (ovoda) évi 30 P. Külön melléktanszakokra beiratkozók tandíja évi 30 pengő. Ezen tandíjak egyenlő 10 havi részletben is fizethetők. Fúvós tanszak ingyenes, csak a beiratási díj megfizetése kötelező. Beiratási díj 5 P. Nővendékek külön még 1 pengőt fizetnek az összes növendékhangversenyek belépődíjának megváltása fejében s így a növendékhangversenyeket szülőik és nővendékek ingyen látogathatják. Beiratkozni a következő főtanszakokra lehet: Zongora, hegedű, magánének, gordonka, fa- és rézfúvó hangszerek, zeneszerzés és zenei ovoda. Melléktanszakok: zeneelmélet, zenetörténet, zeneesztétika, kamarazene, zenekar. A zenei ovodába nővendékek 4 éves kortól 8 éves korig vehetők fel, fúvós és magánének tanszakokon 15 éves kortól, többi tanszakokon 10 éves kortól felfelé.

Azok a növendékek, akik a zenei pályára készülnek, külön tanfolyamon készülnek elő az Orsz. m. kir. Zeneművészeti Főiskola vizsgálatára.

**Jegyezze fel
a címünket!
Nyomtatvány
Könyv
Klisé**

szükséglete beszerzésénél forduljon bizalommal hozzánk!
**Szépen dolgozunk
és jutányos áron!**

Nagy Károly és Társai

könyvnyomda • könyvkötészet • vevő-
nalozó intézet • üzleti könyv gyár,
klisé műintézet

DEBRECEN, Felső József ut-49.
TELEFON 20-16.

Szeretne egy jó állást?

Rövid idő alatt a legmodernebb pedagógiai
elvek szerint **nagyon olcsó áron**

megtanítom gyors- és gépirásrai

Állami vizsga. Állami bizonyítvány. Szakdolgozatok, körlevelek, mindennemű gépirási és sokszorosítási, valamint másolási munkákat tökéletes kivitelben

filléres áron vállalok!

FRIED SÁNDOR középiskolákra és felső kereskedelmi iskolákra
képesített okleveles tanár — **PIAC UCCA 44 (az udvarban)**

hírek

A Debreceni Független Ujság pártoktól független politikai napilap Szerkesztősége és kiadóhivatala: Ferenc József út 49. Telefon: 32-12.

Felelős szerkesztő: Ferenc Lajos. Előfizetési ár: egész évre 26.—, félévre 14.—, negyedévre 7.—, egy óra 2.40 pengő. Külföldre ennek a kétszerese. Egyes szám ára hétköznap 10 fillér, vasárnap 20 fillér.

☉ Mindentudó ☉

A polgármester fogad: Magánügyekben délután és csütörtökön délelőtt 11 órától 1 óráig, közügyekben kedd és péntek kivételével minden nap délelőtt 11 órától 1 óráig.

Mentők, tűzoltók, telefon: 04.

IDŐJÓSLÁS:

Változó felhőzet, sok helyen eső, vagy zivatar, a hőmérséklet nyugaton kissé emelkedik. Debrecenben még néhány fokkal süllyed a nappali felmelegedés.

A BUDAPESTI RÁDIÓ MŰSORA

A műsorban nem szereplő állandó hétköznapi közvetítések:

9.45: Hírek. — 11.10: Nemzetközi vízjelző szolgálat magyarul és németül. — 12.00: Déli harangszó az egyetemi templomból. — 12.30: Hírek. — 1.15: Időjárás, időjelzés. — 2.40: Hírek, élelmiszerek, piaci árak, árfolyamok. — 4.45: Időjárás, időjárás, vízállás, hírek. — 12.00: Himnusz.

SZERDA, augusztus 29.

6.45: Torna. 10.00: A biedermeier társalkodás világából. (Felolvasás. — 10.40: Tíz perc divat. Őszi kis ruhák. (Felolvasás.) 12.05: Acs Ernőné és Lux József énekel (zongorakísérettel.) 1.30: Horváth Feri és cigányzenekara. 4.00: A rádió diákféltője: Kenguru-vadászat. 5.00: Tréfa és humor a régi magyar politikában. Szász József előadása. 5.30: Kiss Pál zongorázik. 6.15: Janus Pannonius születésének ötszázadik évfordulója. Surányi Miklós előadása. A verseket elmondja Onody Akos. 6.55: A Székesfehérvári Zenekar hangversenyének közvetítése a Károlyi-kertről. 8.00: Kis színpad. Ilyesmibe nem kell beleszólni. Vigjáték. Irta Török Sándor. 8.50: Zenés részletek Bing Crosby rádióénekes. Ma még az enyém vagy című Paramount-filmjéből. 9.25: Hírek. 9.45: Közvetítés a Dénes-éte-remből. Kolompár Laci és cigányzenekara muzsikál. Közben 10.10: Időjárás-jelentés. 10.45: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye.

— **Jakabfi Magda** okl. zongoratanárnőnél a beíratkozások megkezdődtek. Püspöki palota. Telefon: 14-73.

— **Új tanár a zsidó reálgimnáziumban.** A zsidó reálgimnázium rajztanári tanszékére, amely Vadász Endre távozása óta üresedésben volt és amelyet ideiglenesen egy tehetséges, fiatal fővárosi rajztanár, Wessel Imre töltött be, az iskola felügyelőbizottsága Adler Miklóst választotta meg. Adler Miklósban, aki nagyon szép eredménnyel végezte a Képzőművészeti Főiskolát, tehetséges új tanárt nyert a zsidó reálgimnázium s megválasztásában az is érdekes mozzanat, hogy a debreceni származású fiatal tanár a zsidó reálgimnáziumban végezte tanulmányait s így az iskola tanulói közül ő az első, aki egykori intézetében tanári székre emelkedett.

— **Dr. Horvát Irén fogszakorvos Arany János 15.,** hazaérkezett, rendelését folytatja.

— **Az ipartestület mészáros szakosztálya f. hó 29-én,** azaz szerdán este fél 8 órai kezdettel az ipartestületben rendkívül fontos ügyekben ülést tart. Ezen ülésre, amely másodszorra hivatik egybe s így a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes lesz, ezúton hívja meg a szakosztály tagjait és kéri pontos megjelenésüket az elnökség.

— **Ha otthonát elhagyja s Budapestre visz útja,** keresse fel a Parkszállodát, ott elfelejti búját-baját.

— **A könyv- és papírkereskedők szeptemberi zárórása.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara közli érdekeltiséggel, hogy Debrecen sz. kir. város területén a könyv- és papírkereskedők üzleteiket szeptember 1-től 30-ig a 75.962—1922. K. M. sz. r. 1. §-a értelmében este 6 óra helyett este 7 óráig tarthatják nyitva.

— **Amatőrök! 26 scheineres film 6x9, nyolc felvételes csak 1 pengő 20 fill. Berzéki (udvarban), Springer és Szakál (udvarban) fotószaküzletekben. Garantált friss áru.**

— **Ki felelős egy másfél éves gyermek haláláért.** Füge Juliánna, 18 hónapos, balmazújvárosi kislány, ezelőtt egy héttel hűgköoldatot ivott. A gyermek tegnapelőtt belehalt a szenvedett, súlyos sérülésekbe. Az ügyészség elrendelte a boncolást és a nyomozást, hogy a gyermek haláláért kit terhel a felelősség. Preinszberger vizsgálóbíró a törvényszéki orvosszakértő kíséretében, a napokban kiszáll a helyszínre és a gyermek felboncolása után helyszíni vizsgálatot fog tartani.

— **Százerek megelégedéssel használják a Milodin arckenőcsőt.** Beszerezhető: mindenütt. Piac u. 75.

— **Szüreti mulatság a nyilastelepi „Kultúrházban”.** A nyilastelepi Ref. Olvasókör vigalmi gárdája szeptember 2-án, vasárnap este 8 órai kezdettel nagyszabású szüreti mulatságot rendez a Kultúrház nagytermében hajnalig tartó táncpalán. A fiatal gárda nagy ambícióval készül az első szüreti báljára. Lesz szépség, ügyesség és lopóverseny, amik igen értékes díjakkal lesznek jutalmazva. Mindenkit szívesen lát a rendezőség.

— **Vízvezetékek, gázvezetékek, fürdőberendezések részletre is.** Fülöp, Csapó ucca 3. Telefon: 29-17.

Debrecen 25, 20 és 10 évvel ezelőtt

1909. AUGUSZTUS 29. VASÁRNAP. A debreceni szervezett munkásság gyűlésén 114 koronát küldött a svédországi szocialista sztrájkolóknak.

Az ideai virilis-listán az első Hartstein Péter, aki 10.803 korona adót fizet.

Debrecen pótlója 18 és fél százalék lesz az új költségvetési évben.

Vági István, aki Lőfkovits Arthur ékszerész műhelyében nyerte kiképzését, hat évi külföldi tanulmányút után visszatért Debrecenbe és a legmodernebb felszerelési ékszerszalont nyitja meg.

Felépül az első háromemeletes ház Debrecenben: az Alföldi Takarékpénztár palotája.

Budapesti Korona Áruház díszmű játék, porcellán és üvegáruházat Piac ucca 19. sz. ház helyezte át.

1914. AUGUSZTUS 29. SZOMBAT. A kraszniki három napos csatában hat

orosz hadtest megsemmisült.

Délután két órakor kigyúlt a Debreceni Első Takarékpénztár palotájának tetőzete. Az önkéntes tűzoltók a vagongyár itüzsérséggel karöltve Albert parancsnok és Lukács Jenő mérnök vezetésével órákig tartó megfeszített munka után tudták a lángokat eloltani. A kár 140.000 korona.

1924. AUGUSZTUS 29. PÉNTEK. Borda Bella, a Csokonai Színház rendkívüli tehetségű prima-ballerinája a m. kir. Operaházhoz szerződött.

Olcósági hullám a debreceni piacon, közel 50 százalékkal zuhantak az árak: káposzta kg. 2000 korona, zöldpaprika darabonként 50 korona, tojás 1500, disznóhús 40.000, szárazkolbász 80.000, egy pár csirke 35.000, egy kg. szőlő 8000 korona.

Dr. Matolay László debreceni egyetemi tanársegéd felesége megmérgezte magát és meghalt.

— **Cserépkályhák állandóan nagy választékban.** A raktársok Herádműrendszerre, isz. írással, javítás. o. csón. vállal Gönöczy Kályhásné, Csapó ucca 19. Telefon: 25-68.

— **Egy marhakereskedő vasúti jegy-csalási ügyét tárgyalta a tábla.** Magyar Ferenc, nagykálói marhakereskedő június 13-án Miskolcra utazott. A jegyet azonban csak egy közelebbi állomásig váltotta meg és mikor a kaluzt ezt kifogásolta, nem váltott másik jegyet. Leszállították a vonatról és eljárás indult meg ellene. A törvényszék csalásért 6 havi fogságra ítélte el a kereskedőt, aki megfellebbezte az ítéletet. Az ügy kedden került a debreceni tábla elé. A tábla elrendelte a bizonyítás kiegészítését és a tárgyalást elnapolta.

— **Ellopták a kerítés ajtáját.** Vörös István, Létai uti lakos feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az elmúlt éjszaka ellopta kerítésének ajtáját.

— **Az erőszakos fásítókat elitelték.** Nagy István és Szász Péter nyirpilis lakosok ezelőtt két évvel egy télen elhatározták, hogy ákácfa-csemetéket ültetnek telkeiken. A csemetéket, számszerint 407 darabot, Zselénszky Róbert gróf birtokáról szerezték be, úgy éjjel, sutyomban. A dolog kitűződött és a törvényszék az éjjeli fanemesítők súlyos fogsázbüntetésre ítélte el annak idején. Nagy 3, Szász pedig 2 hónapot kapott. Az ügy fellebbezés folytán kedden került a debreceni tábla elé, amely helybehagyta a törvényszék ítéletét.

— **Aranyérmél és az ezzel járó béli dugulás, végbélrepedés, kelés, orhas vizelési inger, májduzzadság, derékfájás, meinszorulás, szívdobogás és szédülési rohamok esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata csakhamar kellemes megkönnyebbülést eredményez.**

— **Megbüntették dr. Uzonyi György rózsapanama-vádlót.** Hajdúböszörményben egy, évvel ezelőtt tartott, városi közgyűlésen szegények erdei rózsaszéke kerülvén szóba, dr. Uzonyi György kifogásolta felszólalásában azt, hogy a rózsaszéhez kirendelt ellenőrök maguk is rózsának, sőt erre területet jelölnek ki saját részükre. Mezei Ferenc erre azt mondta, hogy hiszen tavaly még a felszólaló maga is rózsázt. Erre a kijelentésre helyeslően bólogatott S. Bodnár István is. Uzonyi mindkettőt feljelentette felhatalmazásra üldözendő rágalmozásért. A törvényszék a két közbeszólót annak idején elítélte. Mezei 60, Bodnár pedig 50 pengő pénzbüntetést kapott. Fellebbezés folytán az ügy kedden a debreceni tábla elé került. A tábla helybehagyta a törvényszék ítéletét.

— **Sakkverseny.** A debreceni Kerestényen Ifjúsági Egyesület f. évi szeptember hó 2-án d. e. 10 órai kezdettel sakkversenyt rendez, melyen bárki indulhat. Nevezési díj személyenként 1 pengő. Bónatpénz nincs. Benevezni lehet augusztus h1. este 9 óráig a KIE titkári irodában, Piac ucca 36. I. emelet.

— **Elfogtak két cigányasszonyt hús tyuklopás miatt.** A csendőrségre az utóbbi időben több feljelentés érkezett tolvajok ellen, akik a környékbeli tanyák és gazdaságok baromfióllait fosztogatták. A gyanu szerint a lopásokat kóbor cigányok követik el, úgyhogy a hatóságok különösen fáraó ivadékait tartották szemmel. Most aztán sikerült elfogni két cigányasszonyt, Lakatos Juliánát és Faragó Ilonát, akiket éppen rajtacsíptek, amint az egyik tanyaépülettől csirkéket hoztak ki magukkal az éjszakai órákban. — A cigányasszonyok beismerték, hogy az elmúlt hetekben mintegy húsz helyen követtek el lopásokat. Mindkettőt őrizetbe vették.

Csibék...

A járásbírósg hűvös folyosóin augusztusi, szüneti hangulat szendergett... A barna lócákon egy-két halk-alak gunnyaszt homlokát térdére süllyesztve.

Kora délelőtt van még... Birót ilyenkor nagyító üveggel sem láthat az ember, legfeljebb egy-két túlbuzgó fiók-ügyvéd vitorlázik el a néma folyosókon kifizetett aktatáskával...

A szeleburdi szél is besomfordál egy nyitott ablakon, elinal a szunyókáló falak mentén s mivel azok rá sem hederítenek, bosszúsán párolg el a legközelebbi részen. A lomha folyosó hatalmasat ásít utána...

Am alig tűnik el szél urfi, újabb látogató közeledését jelentik be ilyentájt szokatlan hangok:

— *Csip... csip... csip... csip... — hangzik élesen a hűvös csöndbe.*

Most a lépcsőnél feltűnik egy csendes néni. Kopottas fekete kendő köríti ámuló arcát, két csücske nyulfélként meredez erkélyes álla alatt. Keményített, derékban összekorcolt sötétkék ruhát hordoz háranként két csizmas lába.

Félve lépeget, mert a csizmasarok kongva koppan... Egyik karján kosár, pettyes ruhával leterítve, másik kezében egy szelet papír. Ezt megnézi minden ajtó előtt, aztán felpillant a fenti numerusra kendője ereszé alól. Hasonlítgatja a ketőt...

Közben a felriasztott falak egyre meresztik szemüket: Honnan ez az éktelen csipogás? Furcsa, hogy a néni közeledtével egyre erősebb... De hiszen asszony nem tud ezer éles hangon csipogni...? Legfeljebb racsitani...

A néni végre megállapodik az egyik ajtó előtt. Bölínt egyet, kötéje zsebébe gyűri a papírt: úgy látszik a szám „stimme”. A füles kosarat leteszi a padra, fellebbenti pettyes takaróját, mire még erősebben harsan fel a csipogó kórus.

A falak ámulva hajolnak közelebb: Csak nem hangszóró van a kosárban? Dehogy... hiszen ezek csibék... egy csapat pelyhes csibe... De furcsák... — állapítják meg növekvő érdeklődéssel, csep-pet sem haragudva a csendháborításért.

— *Csip... csip... csip... csip... — hangzik még darab ideig, aztán hirtelen csönd lesz megint. Boldog fecsegéssel csipegik a csibék a kosár aljára szórt apró sárga szemeket...*

— ired —

❖ Vásároljon hirdetőinknél. ❖

Az ujonnan szerződött Bihámit balösszekötőben, Návayt jobbösszekötőben és Vinczét centerhalfban akarja játszani a Bocskay

Gyulay lábát ismét megcsapolták, hosszú ideig nem lehet számítani játékára

A Bocskay miskolci játéka feltétlen bizonyossággal parancsolta a klubnak az újítást. Bőr ugyan fejlődéskepes játékosnak bizonyult, de jó tréner alapos nevelése kell hozzá, hogy a Bocskayban megállhassa a helyét és ezért a centerhalf kérdése mutatkozott a legégetőbbnek. Gyulai játékára ugyanis hosszú ideig nem lehet számítani, a Bocskay merész, de a saját testi épességét egyre indokolatlanabban kockára tevő centerhalfjának lábát meg kell csapolni és az orvosok sem tudják egyelőre, hogy mikor lesz ismét játékképes állapotban.

A Bocskay ebben a helyzetben egy már kipróbált, de egyszer be nem vált szisztémát ujtott fel: ismét Vinczét akarja centerhalfban játszani. Ezért Bihámit, a Nemzeti válogatott balösszekötőjét szerződött le a Bocskay 1400 pengős költséggel, hogy a Návay helyére a balösszekötőbe tegye. Návayt viszont a Vincze helyére tegye be. Így akarja a Bocskay a szezonot megkezdeni.

Mindenestre kívánatos lenne a Bocskay egyre lassabbodó csatársorának felfrissítése, éppen ezért láttuk

örömmel Návayt friss játékát. Azonban bibéje is van a dolognak és pedig az, hogy egyrészt Vincze igen kevésbé ambicionálja a centerhalf posztját, másrészt pedig nem nagyon vált be már egyizben ezen a helyen, noha azt mindenki elismeri, hogy kivételes képességű játékos, aki egy bizonyos átlagteljesítményre minden poszton képes. Azt mondják, hogy Vincze eddig ugyanis annyit dolgozott hátul, hogy a góllövésről rendszeren lekésett. Menjen hát most állandóan haltnak. Ez igaz is, azonban más dolog hátul dolgozni néha az összekötőnek és más dolog az a komoly, nagyvonalú játék, amit a centerhalfnak állandóan produkálni kell. Lehet, hogy az új csapatösszeállítás beállik, főként, ha Vincze alaposan akarja, bár egyelőre kérdéses, hogy sajátos játékmódorával egyedül maradván a csatársorban, mit lesz képes produkálni Teleki Pál. Eddig Vincze tökéletesen megértette Telekit s ha most elveszik mellőle, hónapok, sőt talán szezonok kellenek, amíg Bihámmal és Návayval annyira megérteti magát Teleki, mint amennyire Vinczével együtt volt a játékban.

Szeptember 6-án, csütörtökön meccs lesz Debrecenben

Szeptember 9-re van kitűzve a Bocskay bajnoki meccse a Somogygal a debreceni Stadionban, azonban a debreceni csapat erre az időpontra meghívást kapott Krakkóból. A Bocskay elfogadta a meghívást és a Somogy elleni meccset szeptember 6-ra, csütörtökre hozza előre. Dóczét egyébként a Bocskay kölcsönadta az „Attilá”-nak.

VÁLOGATÓ BIZOTTSÁG SZÖVET-SÉGI KAPITÁNY HELYETT

Budapest, augusztus 28. Az MLSz Usetty Béla elnökletével kedden délután ülést tartott. A szövetség elnöksége a kapitányi tisztség teendőinek ellátásával mindaddig, amíg a tisztséget be nem töltik, Nádas Ödönt bízta meg. Nádas Ödön nem fogadta el a megbízást, mire az elnökség Dieck Károly, Holits Ödön, dr. Máriássy Lajos, Pluhár István és Reihardt Ottó személyében 5 tagú bizottságot választott. A bizottság maga jelöli ki tagjai közül azt, aki a kapitányi teendőket e tisztség betöltéséig ellátja.

KÖZGAZDASÁG

LANYHUL A BÚZA

Határidőzlet:

Búza: október 15.83, 85, 81, 77, 75, 76, 77, 74, zárlat 15.73—75; március 17.00, 16.96, 95, 92, 90, 94, 93, 95, 92; zárlat: 16.91—93.

Rozs: október 12.39, 38, 35, zárlat: 12.36—37, március 13.50, 40, 32, 35, 31, zárlat 13.31—32.

Tengeri: szeptember 10.96, 90, 95, zárlat: 10.93—95, május 10.80, 95, 90, 78, 83, 85, 80, 76, zárlat: 10.75—77.

Készárulizlet:

Búza: tiszai 77 kg. 16.10—16.85, 78 kg. 16.25—16.50, 79 kg. 16.40—16.65, 80

kg. 16.50—16.75, ftiszai 77 kg. 15.50—15.65, 78 kg. 15.65—15.80.

Rozs: pestv. 11.90—12.00, egyéb rozs 12.00—12.20, sörárpa 16.00—12.75, takárpa 13.20—13.50, zab 11.90—12.10, tengeri 11.20—11.30.

A készárúvásáron búza 15—25, rozs 20—25 fillérrel olcsóbb, zab és tengeri nem változott.

HIVATALOS

VALUTAÁRFOLYAMOK.

1 angol font 17.05—17.45, 100 cseh korona 14.02—14.20, 100 dánár 7.80—8.30, 100 dollár 335.60—339.60, 100 lei 3.42—3.46, 100 leva 4.00—4.15, 100 líra 29.90—30.25, 100 német márka 136.00—137.60, 100 osztrák schilling 80.00—80.70, 100 svájci frank 110.70—111.65.

Debreceni állatvásárok, Lóvásár: Felhajtás: 16 661 darab, elkelt 286. Jó kocsi 300—350 P, igásló 200—300 P, hátszló 250—300, vágóló 60—140, silány igásló 50—90, egyéves csikó 70—100, két éves 100—150 P. Marhavásár: Felhajtás 1321, eladás 575. Jó vágómarhában és prima borjában a kereslet élénkült, Borjú élősúlyban kg. 40—54 fillér, vágómarha 35—40, igáskör 42 fillér, egy-kétéves tinó 40 fillér, 3 éves páronkint 360—410 P, fejőstehén 160—260 P.

Iparosok, kereskedők

rendelőket, vevőket találnak, ha lapunkban

hirdetnek!

A kisértetek háza

Bűnügyi regény a filmvilágból

Írta: FOREST WHITE

Fordította: VÉCSEY LEO

(24)

Mabel Moon nem látszott észrevenni a megjegyzést. Ellenkezőleg! A legteljesebb meggyőződés hangján válaszolt:

— Mr. Steams! Én annakidején csak magától értetődő kötelességemnek tettem eleget s nem vagyok elég hű, becsvágyó ahhoz, hogy Astori tökéletes utódjának és örökösének képzeljem magamat! Természetes, hogy Astori utódlérhetetlen játékát teljes mértékben kárpótolni nem tudtam. Talán nem is akartam és éppen ezért...

— És éppen ezért, Miss Moon?

— Tehát, Mr. Steams! Nem akarunk bujósdi játszani egymással! A cikknek, ami a Cinema Timesben megjelent s amit, ismételtelen hangsúlyozom, csak most olvasok először, annyiban van igaza, hogy én tényleg ajánlatot kaptam. Természetesen egészen más szerepkörben, mint ahol a felülmulhatatlan Astori működött s ahol én csak szükségszerűségekből, minden nagyobb siker reménye nélkül helyettesítettem. Ismételtelen, csak szükségszerűségekből tettem! Ezzel tisztában vagyok. Az én tehetségem egészen másirányú.

— Nem szívesen engedem el önt, Miss Moon.

Mabel Moon felvonta a vállait s nyugtan kis ideig hallgatott, így szólt: — Uram Istenem, Mr. Steams! Ezt nehezen hiszem! Az ilyen kez-

döt, mint én, nagyon könnyű helyettesíteni! Nem is kell újakról, idegenekről beszélni! Itt van Dorris Hearing, itt van Lizzie Copper. Mind a két nőt nagyon kedvelem, velük töltöttem el a Pretty Cottageban a nyarat s mindketten ép úgy eleget tesznek kötelességüknek, mint én.

Melbourne Steams erre már nem tudott mit tenni, kénytelen volt kijelenteni:

— Ön tulságosan lebecsüli magát, Mylady! Kérem, érthetőbben magyarázza meg a dolgot. Én hajlandó vagyok felemelni a fizetését.

— Ugy! — válaszolta Mabel Moon. — Hát próbáljuk meg beszélni a fizetéséről és a szerepekről, amelyeket adna nekem! Istenem, nekem már megígérték, hogy Cloé szerepénél kissé különbeket is fognak adni!

— Ki ígérte ezt meg? Egy pillanatig habozott Mabel Moon, hogy utolsó kártyáját kijátszása-e, vagy sem! Vizsgáló pillantásokkal végigmérte Melbourne Steamst, azt az embert, akit nem sok idővel ezelőtt még mindenhatónak és megközelíthetetlennek tartott, majd pedig egész nyugodtan megjegyezte:

— Hogy ki ígérte nekem ezt, Mr. Steams? Nos, ha ön kérdez: Bill Toms, aki egyenesen azért utazott Newyorkból Los Angelesba, hogy ezt közölje velem!

A várt hatás a férfi meglepett ar-

cán Mabel Moon legnagyobb gyönyörűségére — tisztán visszatükröződött. Melbourne Steams felugrott székről és óriási lépésekkel mérte végig a szobát. S miattat ujjával hájában turkált, folyton ezt hajtogatta: — Bill Toms, Mylady, valóban Bill Toms, Newyorkból? E mögött csak Francis Power keze lehet!

Mabel Moon nevetett.

— Az ön megérzése finom és találó, Mr. Steams. Természetesen Francis Power keze van a dologban. Hiszen az ő számára szerződött engem Bill Toms a Bioscop Limitedhez!

Melbourne Steams e szavakra odaugrott Mabel Moonhoz s mint az örült, mindkét kezével megragadta a nő vállait:

— Ö szerződött — ordította, magából kikelve — és ön elfogadta anélkül, hogy nekem egy szót is szólt volna? Ezt minden körülmények között vissza kell vonnia! Érti? Ez összes számításaimat keresztülhuzza! Kérem, ki játszana Anna Boleyn szerepét új filmemben? Mondja, kérem ki? Egyenesen az ön számára írtam ezt a szerepet!

Végre megtörtént! Mabel Moon mindent tudott, elérte célját. Dádal-maskodott. De fékezte magát, nem árulta el belső ujjongását. Hallgatott és ijedten nézett Melbourne Steamsre. Az azonban tovább mennydörögött:

— A legveszedelmesebb ellenségeimmel, a konkurrensemmel szerződött a hátam mögött... ez gyalázatos dolog, Miss Moon!

Mabel Moon felkacagott:

— Milyen kifejezés ez, Mr. Steams egy nővel szemben? Komolyan meg akar haragítani? Én gondolkozási

időt kértem s a szerződést eddig még nem írtam alá.

Mabel Moon egy ideig szótlánul legeltette szemét az előtte álló férfin, de azután elővette táskájából a szerződést s egyszerűen átnyujtva, így szólt:

— Kérem, tessék!

Melbourne Steams leült, mielőtt kezébe vette a gépirásos fehér lapot. Pár perc múlva kiverte homlokát a veríték. Ezt mégsem várta volna! Ez tönkretenné az üzletet. Ez képtelenség!

150.000 dollár honorárium!

Ez Francis Power munkája volt, aki így akarta kitörni konkurrens nyakát.

Mabel Moon kis ideig várt, majd nyugodtan így szólt:

— Nos? Aláírjam a Bioscop Limited szerződését vagy nem, Mr. Steams?

— A Californian Cinema Company nem engedi megkötni ezt a szerződést, Miss Moon! — jelentette ki ünnepélyesen a rendező.

Egy pillanatig ingadozott Mabel Moon, hogy kihasználja-e Melbourne Steams kényes helyzetét s ne emelje-e fel még jobban a szerződés összegét. De még idejekorán észbe jutott, hogy hiszen ebben az esetben a Bill Tomsnak járó 50 százalék is az övé lesz. És ebből az okból, vagy talán nemcsak ebből az egyből, kivette a szerződést Melbourne Steams kezéből és újra elsülyesztette táskájába. Azután így szólt:

(Folytatjuk.)

A LEGJOBB HIRDETÉSI ORGANUM A DEBRECENI FÜGGETLEN UJSÁG.

Egy apróhirdetés egyszeri közlése 10 szög két nappalban, a Debreceni Független Újságban, a Debreceni Újságban HÉTKÖZNAP 40 FILLÉR, VASARNAP 60 FILLÉR.

Apróhirdetések

Vastag betűvel szedett szavak duplán számítanak. — Üzleti hirdetésre más tarifa. — Felvilágosítással készséggel szolgálok. — Apróhirdetéseket este 8 óráig felvesz a kiadóhivatal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Ferenc József út 49. szám. Telefon: 32-12.

Levelés

Erdélyi flekken a Bagolyvár vendéglőben, Híd ucca 14. 741

Szerencsétlen Kécszakáll, kiméld a családot. Légy óvatosabb a jövőben, mivel kezdj. Konyak. 109

Margit-szálloda (pansio) megnyílt a Halász-féle vendéglőben (Margit-fürdő mellett). Olcsó, kényelmes szobák, bőséges étkezés. Nyaralóknak, üdülőknak, sportolóknak kedvezmény. Közel a gyógyfürdőkhöz. Stadionhoz villamos megálló. Telefon 10-24. 373

Szépségkódex dióhéjban. (Folytatás)

3. Sport- és strandkultusz a gyermeki, a női és férfi öltözködések, megőrzésük, sőt testi, vagy lelkibetegség utáni visszahozásának modern varázsszerkezete, amely nélkül a vegyi- és mechanikai kozmetika a harmadik szépségápolási módjává válik. Pöldes vegyész, Vigmozsnál. 1303

Betöltendő állás

Cipészegéd felvétetik raktári munkára. Teleki ucca 69.

Feles kertészt megfelelő tökével folyóvíz melletti gazdaságba, gyümölcsös is van, keresek. Baka Béla, Mánd, Szatmármegye. 629

Tanulóleány, jó házból felvétetik. Schaitl káplazon, Piac u. 30. 219

Segédgépész, Diesel-motorhoz értő, jégyári gyakorlattal kisegítő munkára felvétetik. Müjég- és Szikvizgyár Rt., Erzsébet u. 29. 2732

Gyermektelen házaspár házmesternék felvételére. Háztartások végzéséért 10 pengő díjazás, szoba, konyhás lakás. Cím a kiadóban. 1102

Mindenest, ki önállóan főz, hosszú bizonyítvánnyal felveszek. Dénesné, Cegléd ucca 22. szám. 3734

Üzlet, címszerzők lehetőleg nyugdíjasok keresett cikkekhez fix-szel, jutalékkal felvétetnek. Ajánlatokat „Ambíció” jelűre a kiadóba. 3708

Okleveles ápolónő keresetik, ki házmunkában is segítőkész. Rákóczi 30. 4090

Üzletek

Üzlethelyiség november 1-re kiadó. Kossuth u. 7. 3647

Vámospercsen egy fűszerüzlet és kormahelyiség berendezéssel, kuglizóval, lakással, azonnali átvételre kiadó, esetleg eladó. Érdeklődni a vámospercsi Hangyában. 3725

Kiadó november 1-re üzlethelyiség Kossuth ucca 1. szám alatt. Értekezni lehet a Debreceni Első Takarékpénztárban. 256

Kiadó lakás

Elegánsan bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Püspöki palota I. kapu, II. 50.

Különbejárátú elegánsan bútorozott uccai szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Széchenyi ucca 29. 1291

Uccai csinosan bútorozott szoba kiadó. Ugyanott raktárhelyiség is. Széchenyi ucca 27. 1112

Kiadó november 1-re 2 szoba, elő- és fürdőszobából álló balkonos I. emeleti lakás. Péterfia 46. 263

Különbejárátú kapualatti csinosan bútorozott uccai szoba kiadó. Garai u. 20. 4088

Uri családnál csinosan bútorozott, teljesen különbejárátú szoba, fürdőszoba használatával, esetleg teljes ellátással kiadó. Cim Ehrenfeld, — Péterfia 48., keresztépület. 108

Különbejárátú bútorozott uccai szoba, fürdőszobahasználattal azonnalra — vagy 1-re kiadó. Krón Vilmos Dégenfeldtér 10. 1262

Csinosan bútorozott szoba szép nyaraló udvarban, teljesen különbejárátú, kiadó. Esetleg nyaralóknak is. Cim Független Újságnál. 516

Két tiszta uccai szoba, előszoba, két speiz, konyha, vagy különítve is kiadó november 1-re. Apaffy ucca 20. 139

Ujonnan épült lakóházban 2 uccai szoba és mellék helyiségekkel álló szép lakás kiadó. Fahidi, Szoboszlói út 3. Telefon 4-18. 1124

KÜLÖNBEJÁRATU tiszta bútorozott szoba fürdőszobahasználattal, ugyanott szerényebb szoba kiadó. Széchenyi u. 12. 90

Szépen bútorozott kellemes szoba villában kiadó, esetleg kitűnő ellátással. Simonyi út 5-a. 3640

Bútorozott uccai szoba, előszoba, fürdőszobahasználattal kiadó. Értekezni udvari emeleten. Arany János u. 19. 1285

Uccai háromszobás, fürdőszobás úrilakás szépen kifestve azonnal kiadó. Csokonai ucca 44. 251

Kiadó különbejárátú szépen bútorozott uccai szoba. Batthyány u. 5. 3730

Különbejárátú bútorozott szoba József kir. h. ucca 11. szám alatt a keresztépületben azonnal kiadó. 262

Két szoba, előszoba, konyha, kamara, virágos udvar, kiadó. Böszörményi út 79. 257

Egy bútorozott szoba kiadó. Komlóssy út 43. Ugyanott szerény ideibb házaspár házmesternék felvétetik. Értekezni lehet minden délelőtt. 3635

4 szoba, rendkívül forgalmas helyen lakásnak vagy üzletnek kiadó. — Csapó u. 39. oskovits. 1299

Iparkamara székházában kiadó november elsejére központi fűtéssel felszerelt komfortos 6 szobás lakás az első emeleten és 5 szobás lakás a harmadik emeleten. Értekezni 9. számú hivatali szobában. 1134

Ingatlan

Boldogkerten Csóka ucca 12. számú telekből megosztás folytán 1 házbelsőség és a házhely jutányos áron kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet Kossuth u. 8. 3640

Vennék a város belterületén kisebb család házat, lehetőleg adómentes másfélezer pengő azonnali lefizetéssel, bennmaradó összeget havi lakbértörlesztéssel. „Lakbér” jelűre címet Független Újság kiadóba kérek. 948

Házassalosság Szabó Kálmán ucca 20-a. alatt 3 szoba, konyha, kamara, hely és mellék helyiségekkel — kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Bővebbet: Tiszántúli Hitelintézet, Kossuth u. 8. 3642

Nagyceserén 36 katasztrális hold tanyásföld bérbeadó. Értekezni Magoss György tér 26. 259

Nyomatató u. 6. szám alatti ház kedvező bankkölcsönrel eladó. Felvilágosítást ad dr. Kovács Jenő és dr. Papp Endre ügyvédek irodája, Batthyány 14. 258

Két hold szőlő termése a Kossuth kertben lábon azonnal eladó. Értekezni Gazdák Bankja, Kossuth ucca. 3731

Ellátás

Izraelita úricsalád jobb gyermekeket felvesz teljes ellátásra. Püspöki palota, I. kapu, II. 50.

Egy-két tanuló íz. úricsaládnál lakást, esetleg teljes ellátást kaphat. Tanárjelölt által tanfelügyelet, esetleg zongora használatát vagy tanítással is. A város legszebb pontján. Cím a kiadóban. 944

Különbejárátú szobák kiadók, egyetemi és közpiskolai tanulókat teljes ellátásra elfogadok. Hegedűs Sándorné, Szent Anna ucca 9. Értekezni 27-ig Simonyi út 22. sz. alatt. 1145

Középiszkolás úri gyermekeket elsősorú ellátással, kellő gondozással elvállalok. Piac 61. keresztépület. 924

Meg fogja bánni, ha nem az Ujságíró Club vendéglőjében étkezik. 4 fogásos menü 1 pengő. Piac u. 26., I. em. 261

Elismerten elsősorú házikóst kapható kiadórdásra és benti kézésre is. Diétás kosztot is vállalok. — Szarkáné, Csapó ucca 19., keresztépület. 3733

Eladás

Káposztáshordókat olcsón srófst eladk. Értekezni Wirtmann Lajosné Szepességi ucca 29. 1302

Beépített kétsütős csempés tűzhely eladó. Rothermere ucca 9. 260

Fajgalombok eladók. Kassa út 22. 2732

Csipkek, dívtagombok összes rövidáruk legolcsóbban óriási választékban Csipkeszaküzlet, Püspöki-palota. 302

Motakó benzín, speciális autó- és motorkerékpar olajok, alkatrészek és felszerelési cikkek, gépolajok, padlóolaj, petróleum legújnyosabban beszerezhető Emeric László szaküzletében Debrecen (Halköz). — Az angol Dunlop pneumatik lerakata. Telefon 16-09. 3423

Tégla és cserép legjobb minőségben kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából. Fürdő u. 2. Telefon 2610. 544

Chevrolet-autó, üzembépes, eladó. Kellő garanciával esetleg részletre is. — Csapó ucca 10., az udvarban. 8

Tűzfűtő, száraz cser-, tölgy-, varga-, gyertyán hasábból aprítva téli tüzelésre 100 kg.-ot 3.60-ért, vegyes nyári tűzfűtő 100 kg.-ot 3.20-ért, — 100 kilogrammot már haza szállítva számít Halász Bertalan tűzfűtő- és szénkereskedése, a Margit-fürdő mellett. Telefon: 10-24. 4295

Boroshordó jókarban levő cca 30 hektoliter 300-tól 400 literig eladó Boldogfalva ucca 13. sz. 3642

Érdekes csigagyűjtemény, kb. 800 darab, egészben eladó. Csapó ucca 10., udvari lakás. 9

Radio

Rádió hangszórával egybeépítve, garanciával 55 P. Accumulátor-töltés —70 Rádióátvitelés. Villanyszerelés, Tóth István, Hatvan ucca 17. 1115

Bútor

Gyermekkocsit csak a debreceni Vasbútorgyár elismert legjobb és legszébb gyártmányát vegyüek. Beszerezhető közvetlen a gyártótelepen és a városi mintalerakotban, Piac ucca 70. 4339

Vétel

Kényeszerkölcsönt legmagasabb napi áron veszek. Miklós u. 13. 1304

Meg vételle keresünk fekete és dióbarna ebédlesekereyeket, összecukos vaságyakat, matracokat. Ingó-ságvázvetítő. 3707

Bosch-kürtöt jó állapotban levőt, motorkerékparra megvételre keresek. Kosya ékszerüzlet, Széchenyi ucca 1. szám. 211

Oktatás

GYORS- ÉS GÉPIRÁS tanítást a legmodernebb pedagógiai elvek szerint rendkívül gyorsan és teljes sikerrel vállalok. Állami vizsga, állami bizonyítvány. — Havi pauszál árák: 5-10-15 -s 20 pengő. Fried Sándor középiskolákra és felső keresk. iskolákra képezített szaktanár, Piac ucca 44., az udvarban.

Varnai, szabni kitűnő módszerrel tanít dr. Balázs né nődivatszalonja, Piac 89. 1213

Különféle

Eltörött dísztárgyak, nippelk vázák javítása szakszerűen, olcsón Bárány Rádóházban, Szent Anna u. 1. Kiegyelt villanyórákat vásárlásnál beszámítok 24-30 fillérbe. — Rádiók, villanycikk, csillárok bmáulatos olcsón. 944

500 hl. borpince, iroda, telefonnal bérbeadó, esetleg betársulnék. — Cím a kiadóban. 1305

Uj cím Kőváry szűcsmester Piac 38. Bundák, boák, prémbrök nagy választékban. Alakít, javít. 1207

150 drb. birkanak helyet keresek télire 2-3 ezer felv. csutka, 40 mázsa lucerna kell, fekete fölön Debrecen környékén. Tóth, juhász, Szoboszló III. tized 110. szám. 1300

Fehérnemű javítást, stoppolást vállalok olcsón, kifogástalanul. Teleki ucca 29. 82

Ingeket, gallérokat legszebben, olcsón, nem rongálva tisztít Budapesti képviselő, Kossuth 15. 1301

Házivarrónő napi 1 pengő 80 fillérért fehérnemű és felsőruhavarrást vállal. Címe: Hatvan u. 71. Tollüzletben. Vendég ucca saroktól 3-ik üzlethelyiség. 91

Ferfiöltöny tisztítás és vasalás csak P 3.—Weisz kelmefestő, Arany János ucca 20. sz. Gyász esetében 24 óra alatt fest. 1132

Kedden d. u. fél 3 és 3 óra között a Szent Anna uccán a templom oldalán elveszett egy fekete szmoking nadrág. Kérem a beszületes megtalálót, hogy jutalom ellenében szolgáltatassa viszá, iklós u. 14. sz. Tóth fűszer. 3735

A kiadásért felelős: Thury Levente.

Laptulajdonos a Debreceni Független Újság vállalat.

Nyomatott Nagy Károly és Társai körforgógépén, Debrecen, Piac ucca 49. szám alatt